

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Analýza finanční struktury podniků vybraného odvětví

Analysis of the financial structure of the enterprises
of the selected sector

Veronika Kalíšková

Plzeň 2018

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika KALÍŠKOVÁ**
Osobní číslo: **K15B0091P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Analýza finanční struktury podniků vybraného odvětví**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Definujte finanční strukturu podniku a faktory, které jí ovlivňují.
2. Představte vybrané metody optimalizace finanční struktury podniku.
3. Charakterizujte vybrané odvětví.
4. Proveďte analýzy finanční struktury podniku daného odvětví s využitím konkrétních dat a vybraných ukazatelů.
5. Formulujte závěry ohledně hlavních faktorů ovlivňující finanční strukturu podniku daného odvětví.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah kvalifikační práce: **40 - 60**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- **KISLINGEROVÁ, Eva.** *Manažerské finance.* 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-194-9.
- **KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ, Drahomíra a ŠTEKER, Karel.** *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady.* 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4456-8.
- **VALACH, Josef.** *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování.* 2., přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-86929-01-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Michaela Krechovská, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **23. října 2017**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. dubna 2018**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Ing. Michaela Krechovská, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 23. října 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Analýza finanční struktury podniků vybraného odvětví“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 11. 4. 2018

.....

podpis autora

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce doc. Ing. Michaela Krechovské, Ph.D. za odborné rady a připomínky při zpracování bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat Ing. Kateřině Mičudové, Ph.D. za pomoc při zpracování dat v programu Statistica.

Dále bych chtěla poděkovat rodině, která mě během studia podporovala. Také chci poděkovat všem vyučujícím na Západočeské univerzitě, kteří se podíleli na mém vzdělávání.

Obsah

Úvod.....	- 8 -
1 Majetková a finanční struktura podniku.....	- 10 -
1.1 Majetková struktura podniku (aktiva).....	- 11 -
1.1.1 Pohledávky za upsaný základní kapitál	- 11 -
1.1.2 Dlouhodobý majetek.....	- 11 -
1.1.3 Oběžný majetek	- 14 -
1.1.4 Ostatní aktiva	- 17 -
1.1.5 Faktory ovlivňující majetkovou strukturu podniku	- 18 -
1.2 Finanční struktura podniku (pasiva).....	- 19 -
1.2.1 Vlastní kapitál	- 19 -
1.2.2 Cizí kapitál.....	- 21 -
1.2.3 Ostatní pasiva.....	- 25 -
1.2.4 Faktory ovlivňující finanční strukturu podniku	- 25 -
2 Metody optimalizace finanční struktury.....	- 26 -
2.1 Tradiční (klasický) přístup k optimalizaci kapitálové struktury	- 26 -
2.2 Teorie hierarchického pořádku	- 27 -
2.3 Přístup dvojice Modigliani-Miller.....	- 28 -
2.4 Teorie Brealyho a Myerse o čtyřech dimenzích kapitálové struktury	- 28 -
3 Charakteristika vybraného odvětví.....	- 29 -
3.1 Potravinářská komora ČR	- 30 -
3.2 Značky kvality potravin	- 30 -
3.2.1 Český výrobek	- 31 -
3.2.2 Klasa	- 31 -
3.2.3 Regionální potravina.....	- 32 -
3.2.4 Biopotraviny	- 33 -
3.2.5 Evropské značky kvality potravin.....	- 33 -
4 Analýza finanční struktury podniků vybraného odvětví	- 35 -
4.1 Databáze Albertina.....	- 35 -
4.2 Program Statistica	- 36 -
4.3 Analýza ukazatelů zadluženosti	- 36 -
Závěr.....	- 52 -
Seznam tabulek	- 54 -

Seznam obrázků.....	- 55 -
Seznam použitých zdrojů.....	- 57 -
Seznam příloh	- 60 -

Úvod

Analýza finanční struktury podniků je velice důležitá pro podniky. Finanční struktura se nejčastěji analyzuje pomocí ukazatelů zadluženosti. Zadluženost je vztah mezi cizími a vlastními zdroji financování podniku.

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat finanční strukturu podniků na základě vybraných ukazatelů zadluženosti. Dílčím cílem je zjistit, zda existuje vztah mezi ročním obratem a zadlužeností podniků. Tato bakalářská práce bude rozdělena na dvě části. První část bude teoretická a druhá část bude praktická. V teoretické části bude rozebrána majetková struktura (aktiva) a finanční struktura (pasiva). Mezi složky majetkové struktury patří pohledávky za upsaný základní kapitál, dlouhodobý majetek, oběžný majetek a ostatní aktiva. Do finanční struktury se řadí pak vlastní kapitál, cizí kapitál a ostatní pasiva. Dále zde budou uvedeny faktory, které ovlivňují majetkovou a také finanční strukturu podniků. Poté budou popsány metody optimalizace finanční struktury podniků. Budou vybrány a blíže charakterizovány nejznámější metody optimalizace finanční struktury např. tradiční (klasický) přístup, teorie hierarchického pořádku, přístup dvojice Modigliani-Miller, Teorie Brealyho a Myerse o čtyřech dimenzích kapitálové struktury. V teoretické části bude vycházeno z odborných českých a zahraničních literárních zdrojů, které se věnují problematice majetkové a finanční struktury a její optimalizace.

V praktické části bude nejdříve popsána charakteristika vybraného odvětví – pro tuto bakalářskou práci to bude potravinářský průmysl, protože je tento průmysl klíčovým odvětvím zpracovatelského průmyslu v České republice i v celé EU. Poté bude v práci uvedena analýza finanční struktury podniků nebo-li analýza zadluženosti. Analýza bude provedena na těchto ukazatelích zadluženosti: míra zadluženosti, míra zadluženosti vlastního kapitálu, krytí dlouhodobého majetku, ziskový účinek finanční páky a úrokové krytí. Data pro analýzu finanční struktury budou pocházet z let 2014, 2015 a 2016. Ziskové podniky budou rozděleny podle ročního obratu do tří kategorií. První kategorie ročního obratu bude 100 – 700 mil. Kč, druhá kategorie ročního obratu 700 – 1 400 mil. Kč a poslední, třetí kategorie 1 401 a více mil. Kč. Data pro analýzu finanční struktury budou získány z databáze Albertina, která bude také krátce popsána. Tyto data budou posléze zpracovány v programu Statistica. Tento program bude v této práci také charakterizován. Dále zde budou zachyceny krabicové grafy jednotlivých

ukazatelů zadluženosti, vytvořené pomocí programu Statistica. Pomocí tohoto programu budou vypočítány také testová kritéria a p-levely. Pomocí p-levlu bude zjištěno, zda existuje vztah mezi ročním obratem a zadlužeností podniků. Grafy pro jednotlivé ukazatele zadluženosti v jednotlivých letech budou vytvořeny v programu MS Excel, kde budou také vypočítány průměry pro jednotlivé ukazatele zadluženosti a pro jednotlivé kategorie ročního obratu.

V závěru této bakalářské práce budou shrnuty výsledky analýzy finanční struktury podniků v potravinářském průmyslu v letech 2014 – 2016 a bude posouzeno, zda existuje vztah mezi ročním obratem a zadlužeností podniků.

1 Majetková a finanční struktura podniku

Každý podnikatel potřebuje ke své podnikatelské činnosti hmotné i jiné hospodářské prostředky (budovy, stroje, dopravní prostředky, materiál, software, licence, patenty, zboží atd.), které získá pomocí finančních zdrojů (pramenů). Konkrétní složení hospodářských prostředků se označuje jako majetek podniku (aktiva). Finanční zdroj, ze kterého podnik získá daný hospodářský prostředek, se označuje jako kapitál (pasiva). Kapitál může být vlastní nebo cizí. „Majetek tedy vyjadřuje „co podnik vlastní“ a finanční zdroje (kapitál) vyjadřuje skutečnost „komu to patří“.“ (Synek, Kislingerová a kolektiv, 2015)

„Rozvaha je účetním výkazem, který zachycuje bilanční formou stav dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (aktiva) a zdrojích jejich financování (pasiva) vždy k určitému datu.“ (Růčková, 2015) Synek a Kislingerová (2015) definuje rozvahu také jako statistický přehled o majetku podniku a jeho finanční krytí k určitému datu (např. k 31. 1., 31. 12.). Rozvahu dělíme podle data sestavení na řádné (měsíční, ke konci roku), počáteční (při založení podniku) a mimořádné (při likvidaci podniku, při fúzi, rozdělení). Nejčastěji se sestavuje ve tvaru písmene T. Na levé (debetní) straně rozvahy je zachycen majetek a na pravé (kreditní) straně finanční zdroje. Bilanční princip zachycuje dvojitý pohled na majetek. V každém okamžiku musí platit bilanční rovnice, tzn. aktiva = pasiva.

Obrázek č. 1 – Struktura rozvahy

Aktiva	Pasiva
<i>Pohledávky za upsaný základní kapitál</i>	<i>Vlastní kapitál</i>
<i>Dlouhodobý majetek</i>	<i>Základní kapitál</i>
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek</i>	<i>Kapitálové fondy</i>
<i>Dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>Fondy ze zisku</i>
<i>Dlouhodobý finanční majetek</i>	<i>Výsledek hospodaření minulých let</i>
	<i>Výsledek hospodaření běžného účetního období</i>
<i>Oběžná aktiva</i>	<i>Cizí zdroje</i>
<i>Zásoby</i>	<i>Rezervy</i>
<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	<i>Dlouhodobé závazky</i>
<i>Krátkodobé pohledávky</i>	<i>Krátkodobé závazky</i>
<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	<i>Závazky k úvěrovým institucím</i>
<i>Ostatní aktiva</i>	<i>Ostatní pasiva</i>
<i>Časové rozlišení</i>	<i>Časové rozlišení</i>

Zdroj: vlastní zpracování dle vyhlášky č. 500/2002 Sb., 2018

1.1 Majetková struktura podniku (aktiva)

„Majetkem podniku se rozumí souhrn všech věcí, peněz, pohledávek a jiných majetkových hodnot, které podnikateli slouží k jeho podnikání.“ (Synek, Kislingerová a kolektiv 2015). Aktiva tvoří dvě základní složky, a to dlouhodobý majetek (stálá aktiva) a oběžný majetek (oběžná aktiva). V aktivech se také zachycují pohledávky za upsaný základní kapitál a přechodná aktiva. Přechodná aktiva jsou položky přechodného charakteru mezi majetkem a náklady nebo výnosy. Aktiva se zachycují na levé straně rozvahy. *„Základním hlediskem členění aktiv je především doba jejich upotřebitelnosti, tedy členění podle likvidity, a to od položek nejlikvidnějších po položky nejméně likvidní v USA, kdežto v České republice je to obráceně, začínáme u položek nejméně likvidních (fixní aktiva, dlouhodobý majetek) až k položkám nejlikvidnějším (krátkodobý majetek).“* (Růčková, 2015)

1.1.1 Pohledávky za upsaný základní kapitál

Podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. pohledávky za upsaný základní kapitál obsahují pohledávky za upisovateli a společníky obchodní korporace plynoucí z povinnosti splatit vklad do základního kapitálu a upsané nesplacené akcie. Vlastníci podniku mohou při vzniku firmy rozdělit svůj vklad na dvě části. *„První musí být splacena již při zakládání podniku a druhá část je podniku splacena až v průběhu jeho existence.“* (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Tato situace se také může opakovat např. při navyšování základního kapitálu podniku. Položka pohledávky za upsaný základní kapitál bývá většinou nulová. (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

1.1.2 Dlouhodobý majetek

„Dlouhodobý majetek je v podniku využíván po dobu delší než jeden rok a zpravidla není pořízován za účelem dalšího prodeje.“ (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014) Majetek se postupně opotřebovává a tvoří podstatu majetkové struktury. Dlouhodobý majetek se dělí do tří základních skupin: dlouhodobý nehmotný majetek (nehmotná aktiva), dlouhodobý hmotný majetek (hmotná aktiva) a dlouhodobý finanční majetek (finanční aktiva). Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek se postupně opotřebovává. Postupné opotřebování majetku se vyjadřuje pomocí odpisů. Odpis je náklad, který snižuje zisk podniku a také je to interní zdroj financování. (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014)

Odpisy jsou daňové a účetní. Daňové odpisy jsou stanovovány na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. „*Podnik odpisy uplatňuje jako odečitatelnou položku při výpočtu základu daně z příjmů a samotné daňové povinnosti.*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Zákon o daních z příjmů rozděluje majetek do šesti odpisových skupin. Pro každou odpisovou skupinu stanovuje dobu odepisování a postup rovnoměrného a zrychleného odepisování. „*Podnik tak musí při výpočtu daňové povinnosti majetek zařadit a vypočítat odečitatelnou položku daně, pokud ji jako takovou chce vůči státu uplatnit.*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

„*Účetní odpisy odpovídají skutečnému opotřebení dlouhodobého majetku a zároveň reálně odpovídají podílu dlouhodobého majetku na přeměně vstupů na výstupy (tedy podílu dlouhodobého majetku na výkonech hlavní činnosti podniku).*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Tyto odpisy ovlivňují výši výsledku hospodaření, tedy to, zda podnik realizuje zisk nebo ztrátu. „*Daňové odpisy také ovlivňují výsledek hospodaření, ale nepřímou a to jako jedna z položek výpočtu daňového závazku vůči státu.*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

1.1.2.1 Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek je majetek s dobou použitelnosti delší než 1 rok a jeho ocenění je vyšší než stanovuje vnitropodniková směrnice. Tento majetek se postupně opotřebovává. Váchal a Vochozka (2013) rozdělují dlouhodobý nehmotný majetek na odepisovaný a ostatní dlouhodobý nehmotný majetek.

Do skupiny odepisovaného dlouhodobého majetku patří zejména nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva, goodwill a jiný dlouhodobý nehmotný majetek. „*Ocenitelnými právy rozumíme např. výsledky duševní tvůrčí činnosti.*“ (Černohorský, Teplý, 2011) Patří sem např. výrobně technické poznatky (know-how), patenty, užité a průmyslové vzory, licence a jiné výsledky duševně tvůrčí činnosti. „*Dále sem můžeme zařadit opce vznikající ze závazkových vztahů (např. přednostní právo uzavřít smlouvu.*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) „*Goodwill je vymezen v dané vyhlášce jako kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním podniku a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek majetku sníženým o převzaté závazky.*“ (Černohorský, Teplý, 2011) Je dán rozdílem kupní ceny a ceny, která je stanovena soudním znalcem. Jiný dlouhodobý nehmotný majetek je majetek, který nelze zařadit do žádné z těchto uvedených skupin dlouhodobého nehmotného majetku. „*Jako ostatní*

dlouhodobý nehmotný majetek definujeme nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek a poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek.“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

1.1.2.2 Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek je majetek, který má dobu použitelnosti delší než 1 rok, postupně se opotřebovává (znehodnocuje) a jejíž ocenění je vyšší než stanovuje vnitropodniková směrnice. (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014)

Váchal a Vochozka (2013) rozdělují dlouhodobý hmotný majetek na odepisovaný, neodepisovaný a ostatní. Mezi odepisovaný dlouhodobý hmotný majetek zařazují především stavby, samostatné movité věci a soubory movitých věcí, pěstitelské celky trvalých porostů, základní stádo a tažná zvířata a také jiný dlouhodobý hmotný majetek. „*Pod položkou samostatné movité věci a soubory movitých věcí řadíme stroje, přístroje, zařízení, dopravní prostředky a soubory movitých věcí, jejichž doba použití je delší než jeden rok a částka je vyšší, než stanovuje vnitropodniková účetní směrnice.*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Do jiného dlouhodobého hmotného majetku patří majetek, který nelze zařadit do výše zmíněných skupin dlouhodobého hmotného majetku a jehož doba použitelnosti je také větší než 1 rok. Do neodepisovaného majetku patří zejména pozemky, umělecká díla a sbírky. Do poslední skupiny ostatní dlouhodobý hmotný majetek lze zařadit nedokončený dlouhodobý hmotný majetek, poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a oceňovací rozdíly k nabytému majetku.

Martinovičová, Konečný a Vavřín (2014) také zmiňují, že v praxi bývá většinou dlouhodobý hmotný majetek dělen na:

- movitý majetek (movité věci), který je možné přemísťovat a jehož ocenění je vyšší než podnikem stanový limit,
- nemovitý majetek spojen se zemí (např. pozemky, budovy, stavby),
- pěstitelské celky trvalých porostů, jejichž doba plodnosti je delší než 3 roky (např. ovocné sady, vinice, chmelnice),
- zvířata základního stáda a tažná zvířata – plemenná zvířata (koně, ovce, prasata) bez ohledu na výši ocenění a na základě podnikového rozhodnutí také zvířata jiných hospodářsky využívaných chovů (daňci, mufloni, pštrosi), součástí této skupiny mohou být i dostihoví či tažní koně.

1.1.2.3 Dlouhodobý finanční majetek

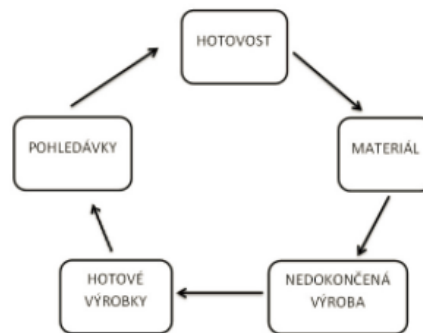
„Za dlouhodobý finanční majetek považujeme cenné papíry majetkové i dlužné, které podnik hodlá držet déle než 1 rok.“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Tento dlouhodobý finanční majetek se neodepisuje. *„Dlouhodobý finanční majetek se pořizuje koupí, vytvořením vlastní činností, bezúplatným nabytím (darováním), převodem atd.“* (Synek, Kislíngerová a kolektiv, 2015)

1.1.3 Oběžný majetek

Oběžný majetek je majetek, který podnik používá kratší dobu než 1 rok. Na rozdíl od dlouhodobého majetku se oběžný majetek neodepisuje. V rozvaze je tento majetek uspořádán podle likvidity a to od nejméně likvidních až k nejlíkvidnějším položkám. *„Likvidnost je vlastnost majetku přeměnit se na peníze.“* (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Nejméně likvidní položka jsou zásoby, pak pohledávky a nejvíce likvidní je krátkodobý finanční majetek. Do oběžného majetku patří zásoby, pohledávky krátkodobé i dlouhodobé a krátkodobý finanční majetek. *„Oběžný majetek je v podniku přítomen v různých formách – ve věcné podobě jako zásoby surovin, pomocných a provozních látek, náhradních dílů, obalů, nedokončené výroby, paliva, hotových výrobků a zboží, v peněžní podobě jako hotovosti (peníze, šeky, ceniny), na účtech v bance, pohledávky (dosud neuhrazené faktury, které podnik vystavil svým odběratelům), krátkodobý finanční majetek (cenné papíry k obchodování) aj.“* (Synek, Kislíngerová a kolektiv, 2015)

Oběžný majetek má v podniku obíhat. *„To je důležité pravidlo, protože vystihuje ekonomickou zásadu, která říká, že peníze vložené do zásob jsou peníze „umrtvené“, a je potřeba zásoby co nejrychleji zpracovat a přeměnit na hotové výrobky, aby se daly prodat a přinesly nové peníze.“* (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014) V jednodušším pojetí to znamená, že za peníze nakoupíme materiál. Z materiálů vyrobíme nejprve polotovary a později je evidujeme jako nedokončenou výrobu. Po skončení výrobního procesu vznikne z nedokončené výroby výrobek. Pak podnik výrobek prodá a vznikne tím pohledávka za odběratelem. Odběratel pohledávku uhradí a podnik získá opět peníze a celý cyklus se znovu opakuje. Tento proces se nazývá hotovostní cyklus, v některé literatuře zmiňují také koloběh oběžných aktiv. (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014)

Obrázek č. 2 - Hotovostní cyklus

Zdroj: vlastní zpracování dle Kislingerové (2010), 2018

1.1.3.1 Zásoby

Do zásob podle Martinovičové, Konečného a Vavřína (2014) patří materiál, nedokončená výroba, polotovary, hotové výrobky, zvířata a zboží. Váchal a Vochozka (2013) ještě navíc do zásob zařazují poskytnuté zálohy na zásoby. „Do materiálu patří především základní suroviny potřebné pro výrobu, pomocné látky jako např. pohonné hmoty, náhradní díly či obaly.“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) „Nedokončená výroba jsou produkty, které prošly zpracováním v jednom nebo ve více výrobních stupních a nejsou zcela dokončeny. Polotovary jsou produkty, které jsou dokončeny, ale ještě nejsou finálním výrobkem.“ (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014) Hotové výrobky jsou výrobky, které vznikly výrobním procesem a jsou určené k prodeji. Do zvířat patří jak nakoupená zvířata, tak i zvířata z vlastní produkce – např. mladá zvířata, zvířata ve výkrmu, kožešinová zvířata, ryby, husy, kachny, včelstva, hejna slepic, atd. „Zboží jsou nakoupené předměty za účelem prodeje v nezměněném stavu.“ (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014) „Poskytnuté zálohy na pořízení zásob jsou zálohy, které by měly být zúčtovány v krátkém časovém úseku (tedy do jednoho roku) a měly by být určeny pouze na pořízení zásob.“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Kislingerová (2010) zase rozděluje zásoby na zásoby nakupované (materiál, zboží na skladě) a zásoby vlastní výroby (nedokončená výroba, hotové výrobky).

1.1.3.2 Pohledávky

„Pohledávky jako forma oběžného majetku podniku vznikají při obchodním styku s odběrateli, a to jako částky dosud neuhrazených faktur za dodání majetku, výrobků, zboží či služeb, přičemž podniku současně vznikají výnosy (tržby). Pohledávky mohou vzniknout také v souvislosti s dodavateli při placení předem nebo při poskytnutí zálohy

na dodávky výrobků, zboží či služeb.“ (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014)
Do pohledávek lze zahrnout také pohledávky za zaměstnanci, např. v podobě poskytnutých záloh cestovních výdajů nebo vůči společníkům při poskytnutí půjčky.
„Pohledávky lze rozdělit podle subjektů, podle splatnosti (krátkodobé, dlouhodobé), nebo podle jejich rizikovosti (pohledávky v době splatnosti, pohledávky po době splatnosti a nedobytné pohledávky).“ (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014)

Dlouhodobé pohledávky

Jsou to pohledávky, které mají splatnost delší než 1 rok k okamžiku účetní závěrky. Do dlouhodobých pohledávek patří pohledávky z obchodních vztahů, pohledávky za ovládanými a řízenými osobami, pohledávky za účetními jednotkami pod podstatným vlivem, pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení, dohadné účty aktivní, jiné pohledávky a odložená daňová pohledávka. (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

Krátkodobé pohledávky

Krátkodobé pohledávky jsou definovány jako pohledávky, které mají splatnost kratší než 1 rok k okamžiku účetní závěrky. Mezi krátkodobé pohledávky patří také krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů, pohledávky za ovládanými a řízenými osobami, pohledávky za účetními jednotkami pod podstatným vlivem, pohledávky za společníky, dohadné účty aktivní a jiné pohledávky. Na rozdíl od dlouhodobých pohledávek lze zahrnout do krátkodobých pohledávek ještě sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, stát – daňové pohledávky a ostatní poskytnuté zálohy. (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

Pohledávky z obchodních vztahů jsou spojeny přímo s hlavní činností podniku. *„Dokud firma neinkasuje pohledávku, její hospodářský výsledek není kryt penězi.“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)* Všechny firmy se snaží většinou tyto pohledávky sledovat a řídit. Doporučuje se sledovat pohledávky ve vztahu k době splatnosti. *„Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami, tj. za podniky, v nichž má podnik jako takový více než poloviční majetkový podíl. Pohledávky za účetními jednotkami pod podstatným vlivem představují všechny pohledávky za osobami s podstatným vlivem, tj. za podniky, v nichž má podnik jako takový více než 20procentní majetkový podíl a zároveň činí takový majetkový podíl maximálně 50 %. Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení jsou veškeré pohledávky za majiteli právnické osoby. Dohadné*

účty aktivní jsou účty, které pomáhají účetní jednotce dodržet zásadu reálného zobrazení skutečnosti. Patří sem informace o pohledávkách, o kterých víme, že vznikly nebo vznikají, ale nevíme přesně, v jaké částce se budou pohybovat, případně do jakého časového období budou náležet.“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Jiné pohledávky jsou pohledávky, které nelze zařadit do výše zmíněných skupin pohledávek (např. mylné platby, které podnik poslal jiným subjektům). „*Do sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění lze zařadit pohledávky vůči institucím sociálního pojištění (tedy především České správě sociálního zabezpečení) a vůči institucím zdravotního pojištění (zejména zdravotním pojišťovnám).*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Patří sem jak pojištění hrazené zaměstnanci tak pojištění hrazené zaměstnavatelem za svého zaměstnance. „*Pro vykazování pohledávek státu je v rozvaze uvedena položka stát – daňové pohledávky. Na tuto položku řadíme pohledávky vůči státu především z titulu nároků na dotace. Ostatní poskytnuté zálohy slouží k evidenci krátkodobě poskytnutých záloh, které jsou poskytnuty za účelem jiným než porízení zásob.*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

1.1.3.3 Krátkodobý finanční majetek

Patří sem majetek, který má účetní jednotka v plánu držet, obchodovat s ním, využívat ho po dobu jednoho roku. Účetní jednotka předpokládá, že přinese užitek v podobě např. úroků a zisků z jeho prodeje. Majetek využívá k zajištění své činnosti, tzn. k úhradám závazků. (Růčková, 2015)

Krátkodobý finanční majetek zahrnuje (Martinovičová, Konečný, Vavříň, 2014):

- peněžní prostředky v hotovosti a na bankovních účtech,
- ceniny (poštovní známky, kolky, telefonní karty, stravenky, dálniční známky),
- majetkové cenné papíry k obchodování splatné do 1 roku od porízení (např. vkladové listy, depozitní certifikáty, krátkodobé směnky, směnky porízené za účelem obchodování s nimi, státní pokladniční poukázky, které podnik nakupuje s cílem výhodnějšího uložení peněz získáním vyššího výnosu,
- vlastní akcie, vlastní obchodní podíly a vlastní dluhopisy (které má podnik v držení) a ostatní realizovatelné cenné papíry.

1.1.4 Ostatní aktiva

Poslední položkou v aktivech jsou ostatní aktiva. Do ostatních aktiv patří položky časového rozlišení s aktivním zůstatkem. „*Vzhledem k tomu, že je účetnictví postaveno*

na principu reálného zobrazení skutečnosti, představuje časové rozlišení z pohledu majetku podniku nástroj, jak náklady a příjmy podniku účtovat do časově příslušného hospodářského roku.“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Do doby, než tak učiníme, jedná se o majetkové položky. Do časového rozlišení patří náklady příštích období a příjmy příštích období. (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014)

„Náklady příštích období obsahují uskutečněné výdaje, které se ale jako náklady vztahují do příštího účetního období.“ (Černohorský, Teplý, 2011) Příkladem může být předem placené nájemné. *„Příjmy příštích období představují nepřijaté peněžní částky podnikem, které časově a věcně souvisejí s výnosy běžného účetního období a nejsou zúčtovány přímo na účtech pohledávek (tzn. výnos účtovaný v tomto účetním období, ale skutečný příjem peněžních prostředků nastane až v příštím období).“* (Černohorský, Teplý, 2011) Příkladem příjmů příštích období jsou provedené a dosud nevyúčtované práce. (Černohorský, Teplý, 2011)

1.1.5 Faktory ovlivňující majetkovou strukturu podniku

Růčková, Roubíčková (2012) říkají, že na majetkovou strukturu působí:

- technická náročnost výroby – ovlivňuje podíl dlouhodobého hmotného majetku na celkových aktivech, ale i růst podílu dlouhodobého nehmotného majetku a to zejména ve formě patentů, licencí, know-how, softwaru,
- stupeň rozvinutosti peněžního a kapitálového trhu – vliv na dlouhodobý finanční majetek i na krátkodobý finanční majetek podniku,
- konkrétní ekonomické situace podniku a orientace jeho hospodářské politiky – např. snaha zajistit si větší podíl oběžného majetku se projevuje i v tom, že fixní majetek je pořizován pomocí leasingu.

Martinovičová, Konečný, Vavřín (2014) s těmito faktory souhlasí a ještě doplňují jeden faktor, a to odpisová politika podniku - zrychlené odpisování způsobuje změnu struktury majetku ve prospěch oběžného majetku.

1.2 Finanční struktura podniku (pasiva)

Pasiva představují zdroj financování firmy. „*Finanční struktura podniku představuje strukturu podnikového kapitálu, ze kterého je financován majetek podniku.*“ (Růčková, 2011) Finanční struktura se skládá ze tří základních položek: vlastní kapitál, cizí kapitál a ostatní pasiva. „*Když vloží finanční zdroj do podniku sám podnikatel nebo skupina podnikatelů, hovoří se o vlastním kapitálu. Vloží-li finanční zdroje do podniku věřitel (např. banka) hovoří se o cizích (úvěrových, dluhových) zdrojích, krátce tedy o dluhu.*“ (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014) „*Toto členění kapitálových zdrojů platí jak při založení podniku, tak při zvětšování majetku podniku i pro financování jeho běžných potřeb.*“ (Synek, Kislíngerová a kolektiv, 2015) Zvláštním druhem pasiv jsou položky přechodného charakteru, které se označují jako přechodná pasiva. Finanční struktura podniku je zachycena na pravé straně rozvahy. (Synek, Kislíngerová a kolektiv, 2015)

„*Podnik by měl mít právě tolik kapitálu, kolik skutečně potřebuje.*“ (Synek, Kislíngerová a kolektiv, 2015) Když má firma více kapitálu, než skutečně potřebuje, tak je překapitalizována. Má-li firma kapitálu méně než skutečně potřebuje, tak je podnik podkapitalizován. (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014)

„*Finanční struktura podniku se vyjadřuje jako podíl jednotlivých finančních zdrojů (vlastního kapitálu, cizích zdrojů) na celkové velikosti podnikových finančních zdrojů. Součástí finanční struktury podniku je tzv. kapitálová struktura podniku, která zachycuje strukturu dlouhodobého podnikového kapitálu, ze kterého je financován jeho dlouhodobý majetek a trvalá část oběžného majetku.*“ (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014)

1.2.1 Vlastní kapitál

„*Vlastní kapitál je kapitál, který patří majiteli (majitelům) podniku (účetní jednotky).*“ (Synek, Kislíngerová a kolektiv, 2015) Patří mezi hlavní nositele podnikatelského rizika. Vlastní kapitál není pořád stejný, mění se podle výsledku hospodaření v daném období. (Synek, Kislíngerová a kolektiv, 2015)

„*Vlastní kapitál v podniku jednotlivce je tvořen peněžitými a nepeněžitými vklady.*“ (Martinovičová, Konečný, Vavřína, 2014) Do vlastního kapitálu patří základní kapitál, kapitálové fondy, rezervní fondy a ostatní fondy tvořené ze zisku, výsledek hospodaření minulých let a výsledek hospodaření z běžného účetního období. (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

1.2.1.1 Základní kapitál

„Základní položkou vlastního kapitálu je základní kapitál, který představuje peněžní vyjádření souhrnu peněžních a nepeněžních vkladů společníků do dané společnosti.“ (Růčková, 2015).

1.2.1.2 Kapitálové fondy

„Je to externí kapitál, který podnikatel získal zvnějšku (nejde však o cizí kapitál).“ (Růčková, 2015) Hlavní část kapitálových fondů tvoří emisní ážio. *„To je rozdíl mezi emisním kurzem a její nominální hodnotou“.* (Černohorský, Teplý, 2011) *„Ážio vzniká při dalších emisích akcií, a to v důsledku příznivých výsledků hospodaření akciové společnosti, kdy se zvyšuje poptávka po akciích.“* (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014) Od výše tržní ceny se odvozuje emisní kurz. Dále sem patří ostatní kapitálové fondy. *„Tyto fondy tvoří společnosti z vkladů společníků, které nezvyšují jejich základní kapitál společnosti (např. z důvodů zachování rozložení vlastnických práv v obchodní společnosti).“* (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Na položce ostatní kapitálové fondy lze uplatnit i dary, které společnost obdrží. Posledními dvěma položkami, které patří do kapitálových fondů, jsou oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků a oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách. Tyto položky mohou nabývat jak kladných tak i záporných hodnot. Musí být zachován reálný obraz o hospodaření podniku a podnik je povinen takovou změnu učinit, pokud se změní legislativa nebo nastane jiná situace pro přecenění majetku a závazků. *„Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách použije podnik pouze, pokud mění svou právní formu. Na základě posudku soudního znalce jsou tyto oceňovací rozdíly zapisovány.“* (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

1.2.1.3 Rezervní fondy a fondy ze zisku

„Fondy ze zisku představují tu část vlastního kapitálu, která je tvořena z vytvořeného zisku, tzn., tvoří se uvnitř podniku na rozdíl od kapitálových fondů.“ (Černohorský, Teplý, 2011) Podnik také vytváří statutární a ostatní fondy. V zakladatelské listině, ve společenské smlouvě nebo ve vnitroorganizačních směrnících stanovuje účetní jednotka použití a tvorbu, která je předepsána stanovami společnosti (na základě vlastních pravidel). (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014)

1.2.1.4 Výsledek hospodaření minulých let

„Výsledek hospodaření z minulých let představuje část zisku, která nebyla použita do fondů či na výplatu podílu na zisku a převádí se do dalšího období.“ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013) Také to může být neuhrazená ztráta z minulých let. (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013)

1.2.1.5 Výsledek hospodaření běžného období

Výsledek hospodaření běžného období představuje zisk nebo ztráta, která byla vykázána v daném účetním období. (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013)

1.2.2 Cizí kapitál

Martinovičová, Konečný a Vavřín (2014) definují cizí kapitál jako zdroj, který podnik získal na určitou dobu od jiných fyzických osob a právnických osob. Cizí kapitál (cizí zdroj) je pak dluh, který se musí v určené době splatit. Podnik za zapůjčení kapitálu platí úroky a také ostatní výdaje spojené se získáváním kapitálu (např. bankovní poplatky a provize). *„Podle doby, kdy musí být dluh splacen, se člení cizí zdroje (dluh podniku) na dlouhodobé cizí zdroje (cizí kapitál), které jsou podniku poskytovány na dobu delší než jeden rok, a na krátkodobé cizí zdroje, jež jsou poskytovány podniku na dobu do jednoho roku.“* (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014) *„Obvykle bývá levnější krátkodobý kapitál než kapitál dlouhodobý a zároveň také, že cizí kapitál je levnější než kapitál vlastní.“* (Růčková, 2015) Do cizího kapitálu patří tedy krátkodobé a dlouhodobé závazky, rezervy a závazky k úvěrovým institucím. (Růčková, 2015)

Mezi příčiny použití cizích zdrojů patří (Martinovičová, Konečný, Vavřín, 2014):

- podnikatel nedisponuje dostatečně velkým vlastním kapitálem nezbytným k založení podniku,
- podnikatel přechodně nedisponuje potřebným kapitálem v době, kdy jej potřebuje (např. při nákupu strojů),
- použitím cizích zdrojů nevznikají jeho poskytovateli žádná práva v přímém řízení podniku,
- cizí zdroje jsou zpravidla levnější než kapitál vlastní.

1.2.2.1 Rezervy

„Jsou určeny k financování nepředvídaných výdajů v budoucnosti (např. kurzových ztrát, oprav budov a zařízení, nedobytných pohledávek) a kryje se jimi riziko

podnikání“ (Synek, Kislíngrová a kolektiv, 2015) U rezerv se většinou zná pouze účel použití, zatímco období a částka použití se jenom odhadují. *„Rezervy účetně vznikají tak, že podnik cíleně snižuje po určité období hospodářský výsledek (v případě zákonných rezerv i daňový základ a daňovou povinnost).“* (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Rezervy jsou vytvářeny na vrub nákladů, tzn., že snižují vykazovaný zisk. *„Pak se předpokládá jednorázový velký náklad na konkrétní účel, pro který se v podniku vytváří rezerva. V okamžiku vzniku výdaje je zaúčtován na příslušné účty. Dosud vytvořená rezerva se rozpustí v podobě výnosu a tím se jednorázový náklad rozdělí do několika let a podnik ve výsledku eliminuje výkyv ve svém hospodaření.“* (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Do rezerv patří rezervy podle zvláštních právních předpisů, rezervy na důchody a podobné závazky, rezervy na daň z příjmů a ostatní rezervy. *„Rezervy podle zvláštních právních předpisů jsou rezervy, které vznikají na základě zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (např. rezervy v pojišťovnictví, bankovníctví, na opravy hmotného majetku, na pěstební činnost).“* (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Někdy jsou tyto rezervy také nazývány jako daňově uznatelné rezervy. Pro výpočet daně z příjmů jsou uznávány jako náklad vynaložený, na dosažení, zajištění a udržení příjmu. (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

Ze zákona podnik není povinen vytvářet rezervu na důchody a podobné závazky, ale může jí vytvářet na základě kolektivní smlouvy (tedy pokud nastane nějaký jednorázový výdaj). Podnik může tuto rezervu vykrývat např. nevybranou dovolenou, nemocenskou nad rámec zákona, odměny při odchodu do důchodu, odměny při významných životních jubileích a další. *„Rezervu na daň z příjmů vytváří podnik ve chvíli, kdy provádí účetní závěrku dříve, než stanoví finální daňovou povinnost. Podnik používá ostatní rezervy např. pro rezervy na eliminaci rizik a ztrát plynoucích z podnikatelské činnosti a tvoří ji v případě, že ví, že situace určitě nastane.“* (Váchal, Vochozka a kolektiv) Ostatní rezervy jsou někdy také nazývány jako daňově neuznatelné rezervy a nejsou pro výpočet daně z příjmu uznávány jako náklad vynaložený, na dosažení, zajištění a udržení příjmu. (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

1.2.2.2 Závazky

Závazky vznikají především z hlavní činnosti podniku. *„Jsou to dluhy jiným osobám (zaměstnancům, obchodním partnerům, státu) splatné v dlouhém nebo v krátkém*

období.“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Stejně jako pohledávky tak i závazky se člení na krátkodobé a dlouhodobé. (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

Dlouhodobé závazky

Jsou to závazky, které mají splatnosti delší dobu než 1 rok. Do dlouhodobých závazků patří závazky z obchodních vztahů, závazky k ovládaným a řízeným osobám, závazky k účetním jednotkám pod podstatným vlivem, přijaté zálohy, vydané dluhopisy, směnky k úhradě, dohadné účty pasivní, jiné závazky a odložený daňový závazek. (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

Krátkodobé závazky

Krátkodobé závazky jsou závazky, které musí být splaceny během 1 roku. Stejně jako do dlouhodobých, tak i do krátkodobých závazků, se zařazují závazky z obchodních vztahů, závazky k ovládaným a řízeným osobám, závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení, přijaté zálohy, vydané dluhopisy, dohadné účty pasivní a jiné pohledávky. Navíc se sem ještě zařazují závazky k zaměstnancům, závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, stát – daňové závazky a dotace. (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

„Závazky z obchodních vztahů vznikají při koupi zásob či dlouhodobého majetku podniku.“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Jedná se zejména o dodavatelsko – odběratelské vztahy. Na základě přijatých faktur vznikají účetní případy. *„Závazky k ovládaným a řízeným osobám jsou veškeré závazky vůči právnickým osobám, v nichž podnik vlastní majetkový podíl větší než 50 %. Na položce závazky k účetním jednotkám pod podstatným vlivem se evidují všechny závazky v podniku, ke kterému máme závazek, vlastní podnik podíl v rozmezí 20 – 50 %.“* (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

Všechny závazky vůči majitelům podniku či sdružení evidujeme na položce závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení. Podnik někdy při prodeji výrobků, zboží nebo služeb požaduje zálohu před dodáním. Přijatou zálohou se snaží také eliminovat riziko neuhrazení pohledávky ze strany odběratele. Další důvod může být, že se podnik snaží zlepšit stav peněžních prostředků podniku. Vydáním dluhopisů si firma může zlepšit svou finanční situaci a také platební schopnost. *„Podnik získává tak nové prostředky v podobě cizího kapitálu, ze kterých nevyplývají pro držitele majetková práva, či podíl na obchodním vedení společnosti, pouze právo inkasovat úroky a na konci období i jistinu (tedy nominální cena dluhopisu).“* (Váchal, Vochozka a kolektiv 2013) Dluhopisy jsou většinou úročeny diskontně. To znamená, že jsou

pořízeny za cenu nižší, než je nominální cena těchto dluhopisů. Další nástroj pro zlepšení finanční situace jsou směnky k úhradě. Směnka je cenný papír, ze kterého plyne závazek dlužníka. Náležitosti tohoto cenného papíru stanovuje zákon. Dohadné účty pasivní používá podnik, pokud nezná přesnou výši závazku nebo datum vzniku tohoto závazku. Do jiných závazků lze zařadit závazky, které nepatří do výše zmíněných skupin závazků. „*Jako jiné závazky se např. evidují mylné platby, které došly podniku na účet a které bude muset jejich odesílatelům vrátit. Odložený daňový závazek vzniká, pokud podnik používá ve své účetní evidenci jiné nástroje pro výpočet hospodářského výsledku, než stanoví zákon o daních z příjmů.*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Jsou to zejména odpisy. Na položku závazky k zaměstnancům evidujeme mzdové náklady a celkové osobní náklady. „*Závazky k zaměstnancům jsou položkou, která popisuje zúčtovací vztahy mezi podnikem a jeho zaměstnanci. Na této položce se eviduje mzda zaměstnanců, jejich zákonné pojistné, jimi placená daň z příjmů a další závazky podniku vůči zaměstnancům. Stát – daňové závazky a dotace jsou závazky vůči státu z titulů neuhrazených daní (existence daňových nedoplatků) a z titulů vratek dotací.*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

1.2.2.3 Závazky k úvěrovým institucím

Zde se zachycují jak dlouhodobé, tak i krátkodobé bankovní úvěry a také krátkodobé finanční výpomoci. „*Dlouhodobé bankovní úvěry jsou poskytovány bankami na období delší než 1 rok.*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Podnik platí za poskytnutý úvěr úrok. Tento úvěr se využívá zejména k financování investic (např. k nákupu dlouhodobého majetku). „*Krátkodobé bankovní úvěry podnik využívá především jako překlenovací provozní úvěry.*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Tyto bankovní úvěry jsou poskytovány na kratší dobu než 1 rok. Financuje se z nich zejména nákup oběžného majetku (např. nákup materiálu, zboží), nebo služeb (např. opravy, udržování). „*Tyto úvěry jsou poskytovány bonitnímu podniku bankou za předem stanovený úrok. Do krátkodobých finančních výpomocí patří půjčky a úvěry od jiných osob než bank a mnohdy nejsou takové výpomoci ani úročeny.*“ (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013) Podmínkou je, že tato výpomoc musí být maximálně do 1 roku. (Váchal, Vochozka a kolektiv, 2013)

1.2.3 Ostatní pasiva

„*Ostatní pasiva obsahují položky časového rozlišení s pasivním zůstatkem.*“ (Černohorský, Teplý, 2011) Zahrnují se sem výdaje příštích období a výnosy příštích období. Výdaje příštích období obsahují náklady, které podniku vzniknou v běžném období, ale skutečný výdaj byl uhrazen až v následujících letech (např. nájemné placené dozadu). Výnosy příštích období představuje inkasovanou peněžní částku v běžném období, přičemž výnos hospodářsky patří do dalšího účetního období (např. předem přijaté nájemné, předplatné). (Černohorský, Teplý, 2011)

1.2.4 Faktory ovlivňující finanční strukturu podniku

Na finanční strukturu působí mnoho faktorů a subjektů, které se dělí na vnitřní a vnější. Vnitřní faktory jsou faktory, které mají souvislost s typem a hospodařením společnosti. Tyto faktory vyplývají ze strategie a zaměření podniku, podnikového přístupu k riziku a stupni zájmu o udržení kontroly nad podnikem. „*Mezi vnitřní faktory patří např. struktura aktiv, rentabilita aktiv, stabilita zisku, stabilita cash flow, dividendová politika, jedinečnost produktu, růstové příležitosti společnosti, odvětvová příslušnost podniku a stáří podniku.*“ (Prášilová, 2012) Vnější faktory jsou faktory, které vyplývají z charakteru hospodářské politiky a stupně rozvoje ekonomiky země, ve které podnik působí, a které většinou nemůže ovlivnit. Jsou to faktory, které jsou podnikem neovlivnitelné a odvíjí se zejména od hospodářské politiky země. „*Vnější faktory jsou ovlivněny monetární politikou, úrovní kapitálového trhu, přístupem vlády k podpoře podnikání a dalšími vládními zásahy, odvíjejícími se od stupně rozvoje země a politického systému. Mezi tyto faktory patří úroveň daňových a úrokových sazeb, úroveň informační asymetrie, nákladů finanční tísně, vliv konkurence a požadavky věřitelů a majitelů.*“ (Prášilová, 2012) Na finanční strukturu mohou působit i růstové příležitosti podniku. Bhaduri (2002), Bevan a Danbolt (2001) objevili pozitivní vztah mezi růstovými příležitostmi a dlouhodobým zadlužením. Naopak negativní vztah potvrdili Titman a Wessels (1998), Rajan a Zingales (1995) a další. Mezi další determinanty ovlivňující finanční strukturu patří velikost podniku, likvidita, dále pozitivní vztah mezi zadlužením a náklady vlastního kapitálu, nebo inverzní vztah mezi zadlužením a náklady dluhu. „*Podniky se stabilním cash flow mají tendence k vyššímu zadlužení, společnosti s vyšším rizikem naopak k nižšímu zadlužení. Mezi volatilitou zisku a zadlužením byl prokázán inverzní vztah.*“ (Prášilová, 2012)

2 Metody optimalizace finanční struktury

Způsob financování podnikových aktivit může ovlivnit prosperitu podniku a také hlavní finanční cíl podnikání. Hlavní finanční cíl je maximalizace tržní hodnoty firmy. „*Důležitost optimální kapitálové struktury podniku spočívá mimo jiné také v tom, že se od ní odvíjí i úroková míra pro diskontování budoucích peněžních toků v oblasti investičního rozhodování, přičemž se předpokládá přibližně stejné riziko a stejná struktura kapitálu financované investice jako je tomu u dosavadního podnikání.*“ (Hrdý, 2010) Pokud podnik nemá optimální kapitálovou strukturu, tak může být ovlivněno vlastní hodnocení ekonomické efektivity investice. Od optimální kapitálové struktury se odvíjí průměrné náklady kapitálu při oceňování podniku výnosovými metodami. Od průměrných nákladů se odvozuje úroková míra, která může ovlivnit stanovení tržní hodnoty podniku, jakožto vyjednávací ceny pro jeho koupi nebo prodeji, ale také může hrát velmi významnou roli při soudních sporech. (Hrdý, Krechovská, 2011)

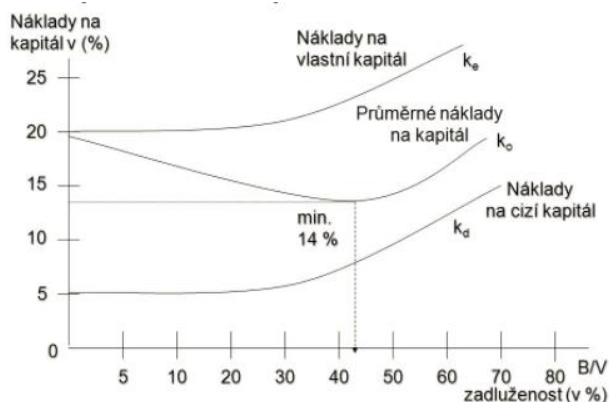
Mezi metody optimalizace finanční struktury patří (Hrdý, 2010):

- klasická (tradiční),
- hierarchického pořádku,
- Modigliani-Millera,
- Brealyho a Myerse o čtyřech dimenzích kapitálové struktury,
- manželů Inky a Ivana Neumaierových.

2.1 Tradiční (klasický) přístup k optimalizaci kapitálové struktury

„*Za optimální kapitálovou strukturu považuje takové složení dlouhodobého kapitálu podniku, při němž jsou průměrné náklady minimální.*“ (Valach, 2006) Pokud je kapitálová struktura v optimu, je možné předpokládat, že celková tržní hodnota firmy dosahuje maxima. „*Optimální kapitálovou strukturu podniku můžeme proto také definovat jako takové složení kapitálu, které maximalizuje tržní hodnotu firmy.*“ (Valach, 2006) „*Cílem je nalézt optimální poměr mezi jednotlivými druhy podnikového kapitálu, zejména pak optimální velikost zadlužení.*“ (Hrdý, Krechovská, 2011)

Obrázek č. 3 – Optimální kapitálová struktura

Zdroj: Valach, 2006

Tato křivka se nazývá „U“ křivka. Vývoj nákladů dluhu, nákladů vlastního kapitálu a průměrných nákladů kapitálu vychází z následujících úvah (Valach, 2006):

- Náklady dluhu jsou nižší než náklady vlastního kapitálu. Je to způsobeno tím, že věřitelé podstupují obecně nižší riziko než akcionáři, požadují proto nižší výnosnost ze zapůjčených prostředků. Kromě toho úrok z cizího kapitálu snižuje základ zdanění, působí zde úrokový daňový štít (na rozdíl od dividend, které jsou hrazeny ze zisku po zdanění).
- Náklady dluhu s růstem zadlužení rostou – věřitelé pocítují vyšší finanční riziko a požadují vyšší úrok. Od určité míry zadlužení mohou vznikat náklady finanční tísně (v souvislosti s finančními potížemi podniku), které vytlačují náklady dluhu, a tím i průměrné náklady kapitálu nahoru.
- S růstem zadluženosti podniku stoupají nejen náklady dluhu, ale i náklady vlastního kapitálu. I majitelé akcií pocítují při vyšším zadlužení vyšší riziko a začínají zvyšovat své požadavky na výnosnost akcií, což znamená růst nákladů vlastního kapitálu, a tím i růst průměrných nákladů kapitálu.

2.2 Teorie hierarchického pořádku

Tato teorie se snaží vysvětlit chování firem v oblasti optimalizace kapitálové struktury na základě empirických výzkumů. „Bylo zjištěno, že podnikoví manažeři mají klíčový vliv na otázku optimalizace kapitálové struktury a preferují financování z interních zdrojů při stabilní dividendové politice.“ (Hrdý, Krechovská, 2011) Dále pak preferují financování dluhem, ať už ve formě úvěru, nebo emise dluhopisů a na posledním místě je využívána emise akcií či externí kapitál. „I když tento přístup není spojen

s minimalizací nákladů kapitálu, není ho možné z tohoto důvodu ztracovat, neboť využívání externích zdrojů financování je spojeno s prokazováním prosperity podniku a jeho dobrým finančním zdravím, což je rovněž spojeno s dodatečnými náklady.“ (Hrdý, Krechovská, 2011)

2.3 Přístup dvojice Modigliani-Miller

Tento přístup představuje z let 1958-1963 dva teorémy. *„První z nich říká, že tržní hodnota firmy je nezávislá na složení podnikového kapitálu a odvíjí se pouze od různého složení podnikových aktiv.“* (Hrdý, Krechovská, 2011) Předpokládali zde dokonalé kapitálové trhy a také nedaňové prostředí. *„Ve druhém teorému připustili existenci daní a tvrdili, že firma by se měla co nejvíce zadlužovat, aby využila úrokový daňový štít.“* (Hrdý, Krechovská, 2011) V této metodě se neberou v úvahu náklady finanční tísně. (Hrdý, Krechovská, 2011)

2.4 Teorie Brealyho a Myerse o čtyřech dimenzích kapitálové struktury

„Tato teorie zdůrazňuje 4 základní dimenze a to sice daně, riziko, typ aktiv a finanční volnost. Je doporučováno, aby se více zadlužovala firma, která očekává zisk a bude platit daně, dále pak firma s menším rizikem podnikání, firma s převážně hmotnými aktivy a firma, která očekává volné finanční příležitosti.“ (Hrdý, Krechovská, 2011)

3 Charakteristika vybraného odvětví

Pro svoji bakalářskou práci jsem si vybrala potravinářský průmysl. Potravinářský průmysl patří k průmyslovým i zemědělským oborům. Zabývá se zpracováním živočišných, nebo rostlinných surovin za účelem výroby potravin. Výroba potravin je klíčovým odvětvím zpracovatelského průmyslu, jak v České republice, tak i v celé EU. „*Význam potravinářské výroby je dán především zabezpečením výživy obyvatelstva – výrobou a prodejem zdravotně nezávadných, bezpečných a kvalitních potravin.*“ (www.bezpecnostpotravin.cz) Potravinářský průmysl v ČR se soustřeďuje v úrodných nížinách a ve velkých městech. Mezi úrodné nížiny patří zejména nížiny v Polabí, na Jižní Moravě a na Hané. Do velkých měst, kde se soustřeďuje potravinářský průmysl, patří Praha, Brno, Plzeň, Ostrava, České Budějovice a Opava. Prostřednictvím značky KLASA je zajišťována národní marketingová podpora prodeje potravinářských výrobků. (www.bezpecnostpotravin.cz)

„*Výroba potravinářských výrobků a výroba nápojů podle nově uplatňovaného systému CZ-NACE, tj. z oborového hlediska je značně členitá, neboť zpracovává různé agrární komodity a uspokojuje celou škálu výživových a dalších potřeb u mnoha cílových skupin spotřebitelů.*“ (www.eagri.cz)

Jde o následující výrobní obory (skupiny podle CZ-NACE):

- výroba potravinářských výrobků
 - zpracování a konzervování masa a masných výrobků,
 - zpracování a konzervování ryb, korýšů a měkkýšů,
 - zpracování a konzervování ovoce a zeleniny,
 - výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků,
 - výroba mléčných výrobků,
 - výroba mlýnských a škrobárenských výrobků,
 - výroba pekařských, cukrářských a jiných moučkových výrobků,
 - výroba ostatních potravinářských výrobků,
 - výroba průmyslových krmiv,
- výroba nápojů.

Do výroby nápojů patří pivovarnictví, vinařství, výroba lihovin, výroba minerálních vod a nealkoholických nápojů.

3.1 Potravinářská komora ČR

„Potravinářská komora ČR založená v r. 2001 jako federace výrobců potravin, nápojů a zpracovatelů zemědělské produkce je zájmové sdružení právnických osob z odvětví potravinářského průmyslu.“ (www.bezpecnostpotravin.cz) Tato instituce sídlí v Praze. Ředitelem potravinářské komory je pan Ing. Miroslav Toman, CSc. (www.foodnet.cz)

Mezi hlavní činnosti potravinářské komory patří (www.bezpecnostpotravin.cz):

- zastupování zájmů potravinářského průmyslu vůči orgánům státní správy, orgánům a organizacím EU a jiným orgánům a organizacím, jejichž činnost jakýmkoliv způsobem souvisí se zájmy podnikatelů zpracovatelského průmyslu,
- potravinářské odborné a technologické poradenství v oblasti zpracování zemědělské produkce, nápojů a výroby potravin včetně připomínkových řízení legislativních novel a podpůrných programů,
- spolupráce s ostatními oborovými svazy a společenstvy, které mají k problematice potravinářství vztah a nebo navazují na jeho činnost,
- provádění vzdělávacích a školicích činností,
- podpora a uplatňování vědy, výzkumu, vývoje a inovací (ČTPP).

Mezi vedlejší činnosti potravinářské komory patří (www.bezpecnostpotravin.cz):

- zajišťování publikační a propagační činnosti zejména ve prospěch českého potravinářského průmyslu jak v tuzemsku, tak i v zahraničí v rámci činnosti organizačních a ekonomických poradců,
- provozování potravinářského informačního systému,
- poradenství v oblasti organizace, platné legislativy, ekonomické činnosti a marketingu pro oblast zpracování zemědělské produkce, nápojů a výroby potravin,
- reklamní činnost.

3.2 Značky kvality potravin

Mezi známé značky kvality potravin patří (www.eagri.cz):

- Český výrobek,
- Klasa,
- Regionální potravina,
- Biopotraviny,

- Evropské značky kvality potravin:
 - Zaručená tradiční specialita (ZTS),
 - Chráněné označení původu (CHOP),
 - Chráněné zeměpisné označení (CHZO).

3.2.1 Český výrobek

Značka „Český výrobek“, který je garantovaný Potravinářskou komorou ČR, je jejím výhradním vlastnictvím. 11. května 2011 byla tato značka zapsána do rejstříku ochranných známek. *„Zapsána je pro následující seznam výrobků a služeb: dietetické přípravky pro léčebné účely, potraviny pro batolata, maso, ryby, drůbež a zvěřina, masové výtažky, zavařované, mražené, sušené a vařené ovoce a zelenina, želé, džemy, vejce, mléko a mléčné výrobky, oleje a tuky jedlé, káva, čaj, kakao, cukr, rýže, tapioka, ságo, kávové náhražky, mouka a přípravky z obilovin, chléb, pečivo, cukrovinky, zmrzlina, med, sirup, melasové droždí, prášky do těsta, sůl, hořčice, ocet, nálevy (k ochucení), koření, led pro osvěžení, výrobky zemědělské, zahradnické, lesní a zrní neuvedené v jiných třídách, živá zvířata, čerstvé ovoce a zelenina, osivo, rostliny a přírodní květiny, krmivo pro zvířata, slad, piva, minerální vody, šumivé nápoje a jiné nápoje nealkoholické, nápoje a šťávy ovocné, sirupy a jiné přípravky ke zhotovování nápojů, alkoholické nápoje (s výjimkou pív), tabák, potřeby pro kuřáky, zápalky.“* (www.foodnet.cz)

Obrázek č. 4 – Značka „Český výrobek“

Zdroj: www.foodnet.cz, 2002

3.2.2 Klasa

„Značka KLASA je udělována ministrem zemědělství již od roku 2003.“ (www.eklasa.cz) Tato značka je udělována nejkvalitnějším potravinářským a zemědělským výrobkům. Národní značkou kvality KLASA se může chlubit již 1013 produktů od 229 českých a moravských výrobců. Značka KLASA je tvořena písmenem

„a“ a názvem značky. Značka je tvořena dvěma barvami – červenou a modrou.
(www.eklasa.cz)

Obrázek č. 5 – Značka KLASA

Zdroj: www.eklasa.cz, 2003

3.2.3 Regionální potravina

„Ministerstvo zemědělství uděluje značku Regionální potravina nejkvalitnějším zemědělským nebo potravinářským výrobkům, které zvítězí v krajských soutěžích. Projekt má za cíl podpořit domácí producenty lokálních potravin a motivovat zákazníky k jejich vyhledávání na pultech obchodů, na farmářských trzích či přímo u výrobců. K dnešnímu dni je značka Regionální potravina udělena celkem 420 výrobkům. Zelenomodré logo Regionální potravina na obalech výrobků spotřebiteli zaručí, že produkt i suroviny použité při jeho výrobě pochází z domácí produkce. Produkt musí být vyroben na území kraje, ve kterém bylo ocenění uděleno, a ze surovin dané oblasti.“
(www.regionálnipotravina.cz)

„Stylizovaná příroda v logu evokuje svou jednoduchostí čistotu a kvalitu výrobku, která se dostává ke spotřebiteli. Základní varianta loga se skládá z grafické části – symbolicky zobrazená krajina v kruhu s typickým zeleným zoubkovaným okrajem – a z části textové – na stuze umístěném nápisu Regionální potravina.“
(www.regionálnipotravina.cz)

Obrázek č. 6 – Regionální potravina

Zdroj: www.regionálnipotravina.cz, 2015

3.2.4 Biopotraviny

„Výroba biopotravin se musí obejít bez použití chemických přípravků, např. umělých hnojiv, hormonů či pesticidů, které brání běhu přirozených procesů v přírodě a mají negativní vliv na životní prostředí. V biopotravinách jsou zakázány i geneticky modifikované organismy a většina přídatných látek, tzv. éček, běžně využívaných v potravinářství. Pokud jsou tyto podmínky splněny, mohou být biopotraviny certifikovány a označeny logem: buď českou biozbrou či logem platným v jednotlivých zemích EU (logo Německa a Švédska), a nebo logem EU.“ (www.ecmost.cz)

Obrázek č. 7 – Značka Biopotraviny

Zdroj: www.ecmost.cz, 2014

3.2.5 Evropské značky kvality potravin

„Od roku 1993 je možné chránit na úrovni Evropské unie tradiční zemědělské produkty a potraviny, které vykazují zvláštní povahu také v rámci systému. Produkty, které splní kritéria, jsou zapsány do evropského rejstříku chráněných zeměpisných označení, označení původu a zaručených tradičních specialit. V současnosti je v rejstřících zapsáno více než 1 380 produktů, dalších cca 170 čeká na zápis. Přibližně 50 produktů je zapsáno jako tradiční zaručená specialita.“ (www.oznaceni-eu.cz)

Chráněné označení původu (CHOP)

„Jde o název regionu, určitého místa nebo výjimečně i země, který se používá k označení zemědělského produktu nebo potraviny pocházející z tohoto regionu, místa nebo země, jejíž jakost nebo vlastnosti jsou převážně nebo výlučně dány zvláštním zeměpisným prostředím (což zahrnuje přírodní i lidské činitele) a jejichž produkce, zpracování a příprava probíhá ve vymezené zeměpisné oblasti.“ (www.oznaceni-eu.cz)

Chráněné zeměpisné označení (CHZO)

„Jde o název regionu, určitého místa nebo výjimečně i země, který se používá k označení zemědělského produktu nebo potraviny pocházející z tohoto regionu, místa nebo země, mající určitou jakost, pověst nebo jinou vlastnost, kterou lze přičíst tomuto zeměpisnému původu a jejíž produkce, zpracování nebo příprava probíhá ve vymezené zeměpisné oblasti.“ (www.oznaceni-eu.cz)

Zaručená tradiční specialita (ZTS)

„Zemědělský produkt nebo potravina, která je prokazatelně produkována nebo vyráběna po dobu min. 25 let a jejíž zvláštní povaha je uznávána EU, a to zápisem do rejstříku ZTS. Zvláštní povaha produktu je dána nejen jeho vlastnostmi, ale např. i metodou produkce nebo zpracování.“ (www.oznaceni-eu.cz)

Obrázek č. 8 - Evropské značky kvality potravin

Zdroj:www.eagri.cz, 2009

4 Analýza finanční struktury podniků vybraného odvětví

Hlavním cílem této bakalářské práce je analýza finanční struktury podniků na základě ukazatelů zadluženosti. Dílčím cílem je zjistit, zda existuje vztah mezi ročním obratem a zadlužeností podniků. Data pro analýzu finanční struktury podniků potravinářského průmyslu byla získána z databáze Bisnode Albertina, která sdružuje finanční výkazy firem a z nich na základě jistých kritérií generuje různé finanční ukazatele.

Analýza byla provedena v rozsahu 3 let, a to od roku 2014 do roku 2016. Poté bylo třeba zvolit hlavní kritéria výběru podniků. Mezi hlavní kritéria výběru podniků v potravinářském průmyslu byla zvolena ziskovost a roční obrat větší než 100 mil. Kč. Podniky byly rozděleny podle ročního obratu do tří kategorií. V první je roční obrat od 100 – 700 mil. Kč, ve druhé je roční obrat od 701 – 1 400 mil. Kč a v poslední kategorii je roční obrat od 1401 a více mil. Kč. Podle těchto kritérií bylo vygenerováno databází Albertina cca 300 firem.

Těchto 300 firem bylo očištěno o firmy s neúplnými a nestandardními daty. Konečný počet firem, ze kterých byla prováděna analýza finanční struktury, je 88. Seznam podniků je k nahlédnutí v příloze. Na tomto vzorku byla analyzována míra zadluženosti, míra zadluženosti vlastního kapitálu, krytí dlouhodobého majetku, ziskový účinek finanční páky a úrokové krytí.

4.1 Databáze Albertina

Databáze Albertina sleduje všechny podniky, kterým bylo přiděleno identifikační číslo (IČO) v ČR. V databázi jsou cca 3 miliony firem jak z České republiky, tak i ze Slovenské republiky. Tato databáze dohledává všechny firmy v České republice a i firmy ve Slovenské republice podle vašich požadavků s využitím více než 200 kritérií. „Databáze Albertina slouží všem firmám a institucím, které potřebují efektivní zdroj informací pro získávání nových klientů, analýzy portfolia vlastních klientů, zjišťování solventnosti potenciálních partnerů nebo minimalizaci rizika plynoucího z obchodního styku. Databáze je užitečná pro všechny velké a střední firmy, které obchodují v oblasti B2B – business to business, stejně tak ji mohou využít i malé společnosti nebo živnostníci pro získávání nových klientů či získávání informací o konkurenci.“ (www.bisnode.cz) Z Albertiny si můžeme prověřit zákazníky, dodavatele, kontakty. Můžeme si také vytipovat potenciální nové zákazníky, který spolehlivě a včas plní své závazky. (www.bisnode.cz)

„Pomocí jediného kliknutí můžeme získat komplexní zprávu o konkrétním subjektu obsahující, jak základní registrační a kontaktní údaje, tak také skóringové hodnocení, přehled vazeb, informace o platebním chování, dlužích, vlastnictví nemovitostí nebo údaje z finanční závěrky. Veškeré údaje je pak možné vyexportovat do nejrůznějších datových formátů a uchovat pro další využití v různých informačních systémech, do kterých lze vše jednoduše importovat.“ (www.bisnode.cz)

4.2 Program Statistica

„Statistica je analytický software obsahující prostředky pro správu dat, jejich analýzu, vizualizaci a vývoj uživatelských aplikací. Poskytuje široký výběr základních i pokročilých technik speciálně vyvinutých pro oblasti Business Intelligence, Big Data, kontrolu kvality, výzkum a mnoha dalších.“ (www.statsoft.cz) Tento program je především určený pro podporu strategického a výkonného řízení ekonomiky a financí podniku, kvality a rizik, vztahů se zákazníky apod. Statistica umožňuje provádět grafické výstupy, grafy, reporty a další věci. (www.statsoft.cz)

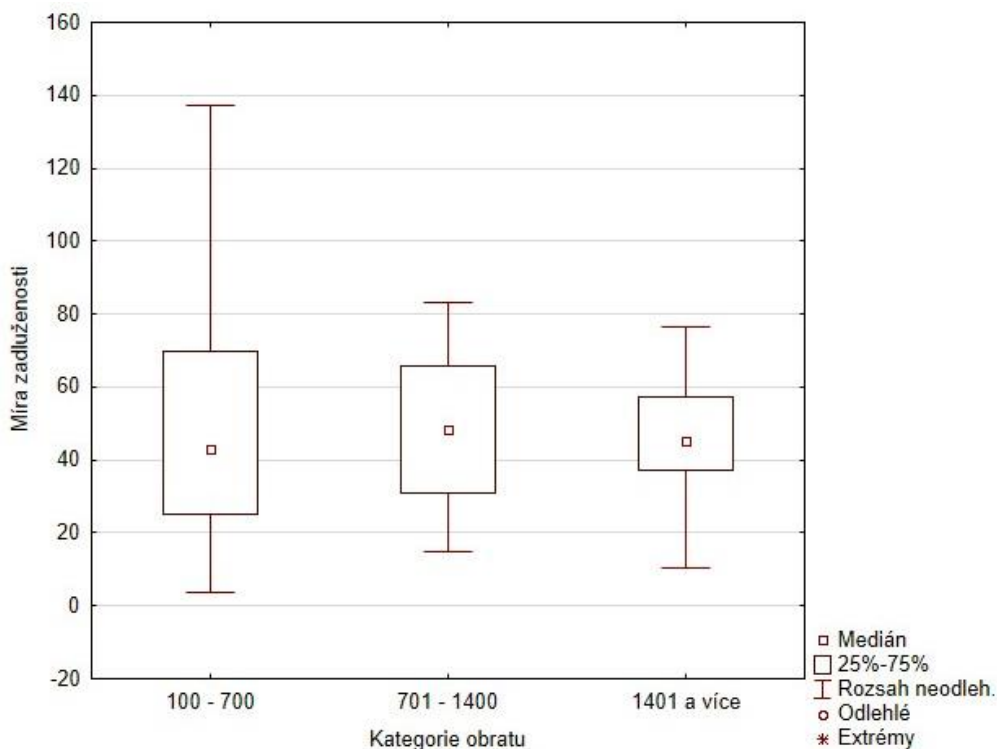
4.3 Analýza ukazatelů zadluženosti

Analýza byla prováděna v programu Statistica pomocí jednofaktorové ANOVY. Jednofaktorová ANOVA je analýza rozptylu a používá se, pokud máme nezávislé proměnné a třídící proměnná má více než 2 kategorie. Můžeme jí rozdělit na parametrickou ANOVU a neparametrickou ANOVU. Předpokladem pro použití parametrické ANOVY je normalita dat a homoskedasticita (identické rozptyly). Pokud tyto podmínky nejsou splněny, použijeme neparametrickou ANOVU nebo-li Kruskal-Wallisův test. Kruskal-Wallisův test nepředpokládá normalitu dat a nevýhodou je menší citlivost.

V programu Statistica byly nejprve vytvořeny krabicové grafy (boxploty) pro jednotlivé ukazatele zadluženosti. Na ose x se nachází kategorie obrátů, do kterých byly společnosti v této práci rozděleny. Na ose y jsou zobrazeny jednotlivé ukazatele. Jedná se o procentuálně vyjádřenou míru zadluženosti a míru zadluženosti vlastního kapitálu, dále jde o ukazatel krytí dlouhodobého majetku a ziskový účinek finanční páky. Krabicové grafy slouží pro zobrazení zkoumaných hodnot. Čtvereček uprostřed krabicového grafu je medián. „Krabice“ (obdélník) je vymezen dolním kvantilem (0,25) a horním kvantilem (0,75). Interval mezi dolním a horním kvantilem obsahuje 50 %

zkoumaných hodnot. Čáry od kvartilů zobrazují přilehlé hodnoty a někdy jsou nazývány také jako vousy. Hodnoty za vousy jsou odlehlé a extrémní.

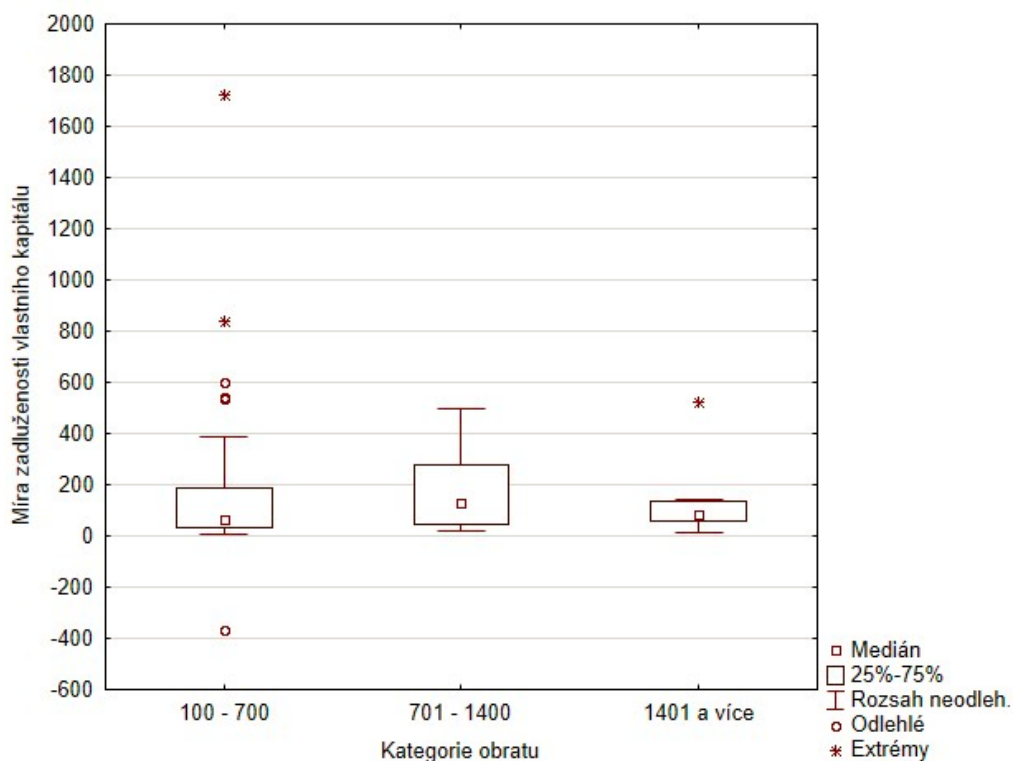
Obrázek č. 9 – Krabicový graf míry zadluženosti podniků v roce 2014

Zdroj: vlastní zpracování v programu Statistica, 2018

Z grafu č. 9 je patrné, že u ukazatele míry zadluženosti je v roce 2014 největší variabilita u společností, které spadají do kategorie ročního obrátu mezi 100 a 700 mil. Kč. Dolní kvartil u těchto společností je 25 % a horní kvartil se nachází ve výši 70 % míry zadluženosti. Z toho plyne, že 50 % zkoumaných společností mělo v roce 2014 zadluženost mezi 25 a 70 %. Míra zadluženosti zkoumaných společností, které byly zařazeny do druhé kategorie (tj. s ročním obrátem mezi 701 a 1 400 mil. Kč) byla mezi 30 a 65 %. V poslední kategorii se míra zadluženosti pohybovala mezi 38 a 58 %. Střední hodnoty u jednotlivých společností se nachází přibližně ve stejné výši, tj. v rozmezí mezi 40 a 50 %. Přilehlé hodnoty mají největší rozpětí u kategorie ročního obrátu 100 – 700 mil. Kč. U dvou zbývajících kategorií je přibližně stejně velký rozsah neodlehlých hodnot. Neexistují žádné extrémní a odlehlé hodnoty pro tyto kategorie ročního obrátu.

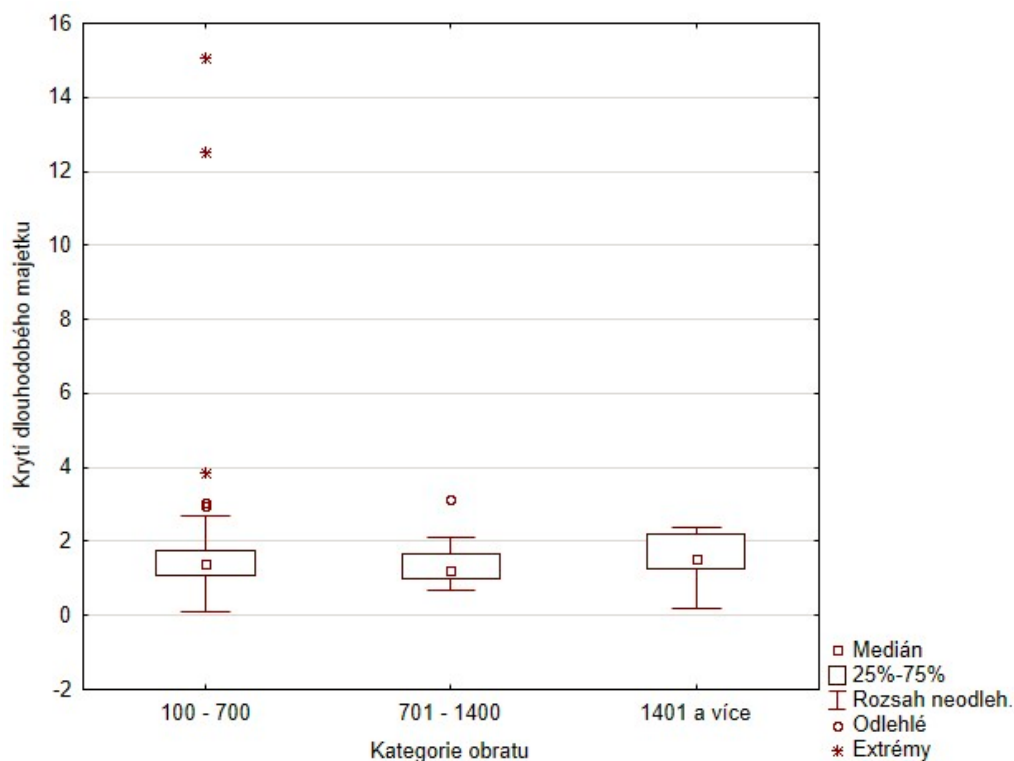
Obrázek č. 10 – Krabicový graf míry zadluženosti vlastního kapitálu podniků v roce 2014

Zdroj: vlastní zpracování v programu Statistica, 2018

Podle grafu č. 10 zjistíme, že největší variabilitu u ukazatele míry zadluženosti vlastního kapitálu mají společnosti spadající do kategorie s ročním obratem mezi 701 a 1 400 mil. Kč a nejmenší variabilita je u společností s obratem vyšším než 1 401 mil. Kč. U 2. kategorie má 50 % zkoumaných společností míru zadluženosti vlastního kapitálu mezi 50 a 300 %, u 3. kategorie se míra zadluženosti pohybuje okolo 100 %. Ve 3. kategorii se nachází jedna extrémní hodnota v intervalu 400 – 600 %. V 1. kategorii nalezneme 3 odlehlé hodnoty a 2 extrémny a ve 2. kategorii se nenachází ani extrémní ani odlehlá hodnota.

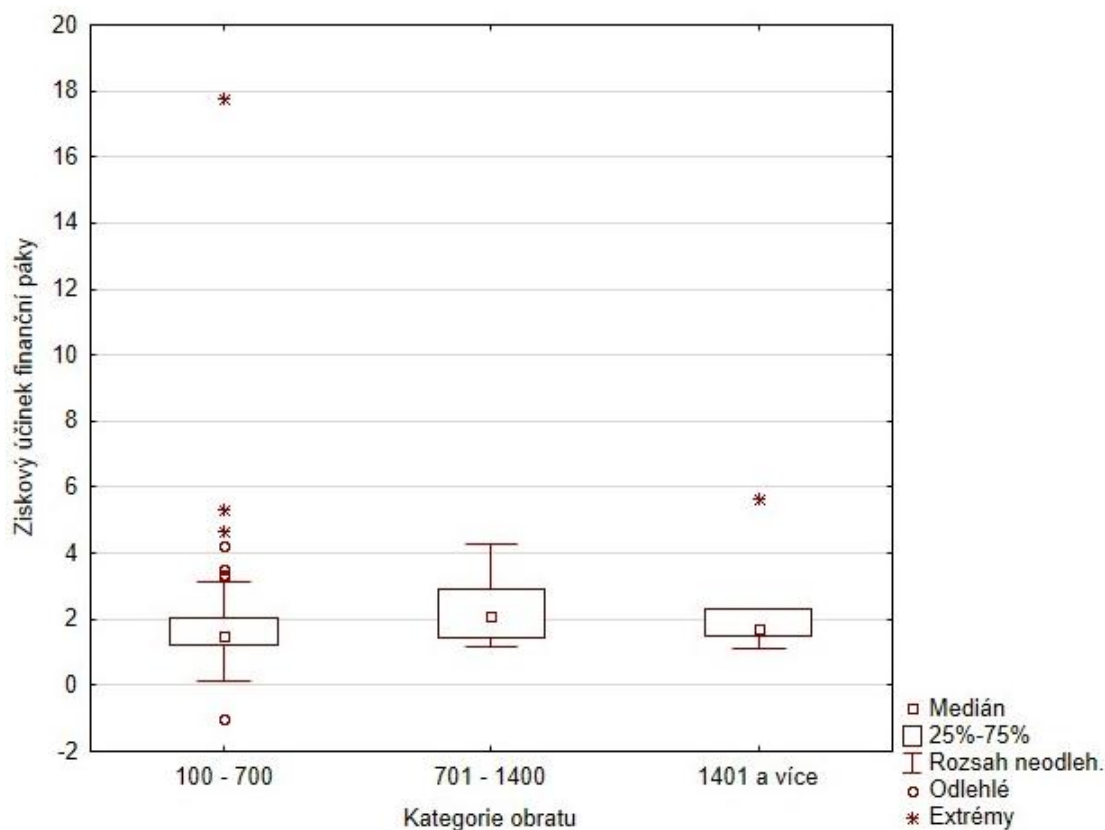
Obrázek č. 11 – Krabicový graf krytí dlouhodobého majetku podniků v roce 2014

Zdroj: vlastní zpracování v programu Statistica, 2018

Z grafu č. 11 vyplývá, že největší variabilitu krytí dlouhodobého majetku mají společnosti s ročním obrátem vyšším než 1 401 mil. Kč. Ve zbývajících 2 kategoriích je variabilita přibližně stejně velká. Dolní kvartily se pohybují okolo hodnoty 1 a horní kvartily v rozmezí 1,5 – 2. Největší rozsah neodlehých hodnot mají společnosti, které jsou zařazeny do 1. kategorie, tj. společnosti s ročním obrátem mezi 100 a 700 mil. Kč. V této kategorii se nachází 3 extrémní a 1 odlehlá hodnota.

Obrázek č. 12 – Krabicový graf ziskového účinku finanční páky podniků v roce 2014

Zdroj: vlastní zpracování v programu Statistica, 2018

V posledním krabicovém grafu č. 12, který zobrazuje ukazatel ziskového účinku finanční páky v roce 2014, se nachází nejvíce odlehlých a extrémních hodnot, zejména u společností, které jsou zaříděny do 1. kategorie. Tato kategorie má 1 odlehlou hodnotu pod dolním kvartilem a 3 nad horním kvartilem, dále má také 3 extrémní hodnoty. Ostatní kategorie mají jen 1 nebo žádnou odlehlou či extrémní hodnotu. Největší variabilita se nachází u společností s ročním obrátem 701 až 1 400 mil. Kč. U zbývajících kategorií je variabilita téměř stejná.

Krabicové grafy pro jednotlivé ukazatele zadluženosti pro další zkoumané roky 2015 a 2016 vycházely přibližně stejně.

Pro analýzy byla definována dvojice hypotéz:

H_0 : Výše obratu nemá vliv na hodnotu sledovaných ukazatelů zadluženosti.

H_1 : Výše obratu má vliv na hodnotu sledovaných ukazatelů zadluženosti.

Pomocí parametrické ANOVY ve Statistice byly vypočítány testová kritéria F a p-levely. Testové kritérium je hodnota vypočítaná na základě náhodného výběru dat, které testujeme. Pokud p-level vyjde menší než α , tak zamítáme nulovou hypotézu a pokud p-level vyjde větší než α , tak nezamítáme nulovou hypotézu. α je hladina významnosti a volíme ji blízko nule. Obvykle je to 0,05. U míry zadluženosti, míry zadluženosti vlastního kapitálu, krytí dlouhodobého majetku, ziskového účinku finanční páky byla použita parametrická ANOVA, protože byla splněna podmínka normality dat a homoskedasticity. U úrokového krytí nebyla splněna podmínka normality dat, a proto byla použita neparametrická ANOVA, a to konkrétně Kruskal-Wallisův test.

Tabulka č. 1 – Ukazatelé zadluženosti v roce 2014

	Testové kritérium F	p-level
Míra zadluženosti	0,034	0,9386
Míra zadluženosti vlastního kapitálu	0,129	0,8789
Krytí dlouhodobého majetku	0,4138	0,6625
Ziskový účinek finanční páky	0,1167	0,89
Úrokové krytí	2,4206	0,2981

Zdroj: vlastní zpracování v programu Statistica, 2018

V tabulce č. 1 vidíme vypočítaná testová kritéria a p-levely pro jednotlivé typy ukazatelů zadluženosti pro rok 2014. Největší hodnota testového kritéria byla zjištěna u úrokového krytí. Jedná se o hodnotu 2,4206. Naopak nejmenší hodnota testového kritéria F je u míry zadluženosti. Hodnota tohoto testového kritéria je 0,034. Všechny p-levely pro jednotlivé ukazatele zadluženosti jsou větší než hladina významnosti (0,05), proto nezamítáme nulovou hypotézu. Můžeme tedy říci, že v roce 2014 nemá roční obrat vliv na jednotlivé ukazatele zadluženosti.

Tabulka č. 2 – Ukazatelé zadluženosti v roce 2015

	Testové kritérium F	p-level
Míra zadluženosti	0,7315	0,4842
Míra zadluženosti vlastního kapitálu	2,7241	0,0713
Krytí dlouhodobého majetku	0,2378	0,7889
Ziskový účinek finanční páky	2,9568	0,0574
Úrokové krytí	1,5827	0,4532

Zdroj: vlastní zpracování v programu Statistica, 2018

Tabulka č. 2 zobrazuje vypočítaná testová kritéria a p-levely pro rok 2015. Vysoká testová kritéria vyšla u úrokového krytí, míry zadluženosti vlastního kapitálu a u ziskového účinku finanční páky. Úrokové krytí má hodnotu testového kritéria 1,5827, míra zadluženosti vlastního kapitálu 2,7241 a ziskový účinek finanční páky 2,9568. Nejmenší testové kritérium je 0,2378 a bylo zjištěno u ukazatele krytí dlouhodobého majetku. Stejně jako v roce 2014 jsou všechny p-levely větší než hladina významnosti (0,05). Nezamítáme nulovou hypotézu a stejně jako v roce předchozím nemá roční obrat vliv na jednotlivé ukazatele zadluženosti.

Tabulka č. 3 – Ukazatelé zadluženosti v roce 2016

	Testové kritérium F	p-level
Míra zadluženosti	1,4186	0,2477
Míra zadluženosti vlastního kapitálu	0,3802	0,6849
Krytí dlouhodobého majetku	0,0116	0,9884
Ziskový účinek finanční páky	0,6242	0,5381
Úrokové krytí	0,7872	0,4584

Zdroj: vlastní zpracování v programu Statistica, 2018

V předchozí tabulce č. 3 vychází všechny vypočítané p-levely větší než hladina významnosti (0,05). Opět nezamítáme nulovou hypotézu a můžeme říci, že roční obrat nemá vliv na jednotlivé ukazatele zadluženosti. Největší testové kritérium bylo spočítáno u míry zadluženosti. Tato hodnota činí 1,4186. Naopak nejmenší testové kritérium 0,0116 je u ukazatele krytí dlouhodobého majetku.

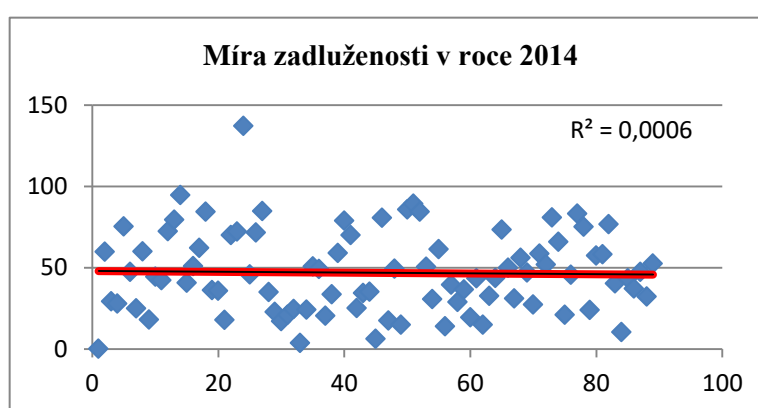
Podle vypočítaných testových kritérií a p-levelů v programu Statistica bylo zjištěno, že ani v jednom zkoumaném roce nemá roční obrat vliv na zadluženost podniků. V každém roce jsou vypočítané p-levely větší než hladina významnosti.

Dalším krokem bylo vytvoření grafů pro jednotlivé ukazatele zadluženosti v jednotlivých letech na základě dat, které byly získány z databáze Albertina. Dále byla

vypočítaná hodnota spolehlivosti. Hodnota spolehlivosti se pohybuje v rozmezí 0 a 1. Když se hodnota spolehlivosti přibližuje číslu 1, tak zde spolehlivost existuje. Pokud se tato hodnota blíží 0, tak zde spolehlivost není.

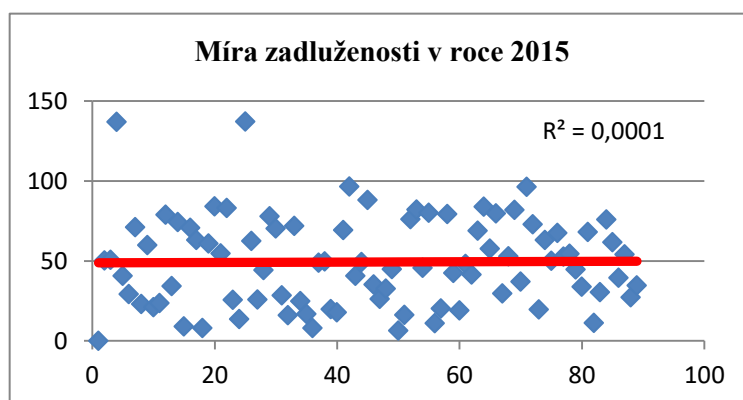
Z vytvářených grafů č. 13, 14 a 15 zjistíme, že roční obrat podniků nemá vliv na míru zadluženosti. Spojnice trendu je ve všech třech zkoumaných letech konstantní. Hodnota spolehlivosti se blíží nule, tzn., že zde existuje hodně malá spolehlivost, že by roční obrat měl vliv na míru zadluženosti

Obrázek č. 13 – Míra zadluženosti v roce 2014

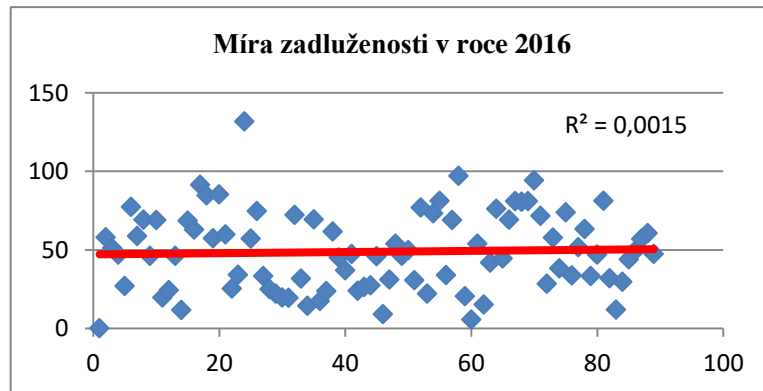
Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Obrázek č. 14 - Míra zadluženosti v roce 2015

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

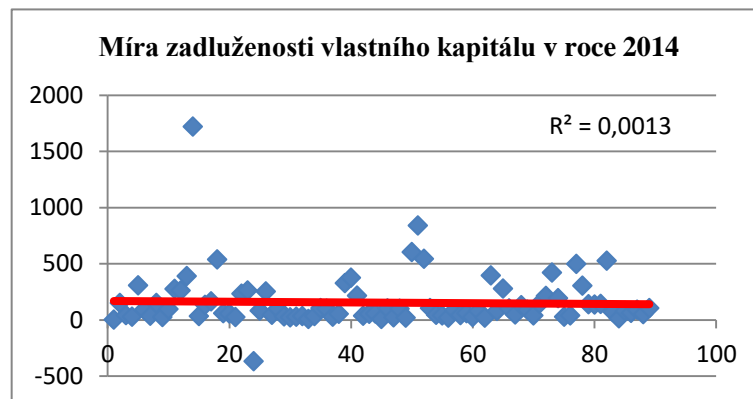
Obrázek č. 15 – Míra zadluženosti v roce 2016

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

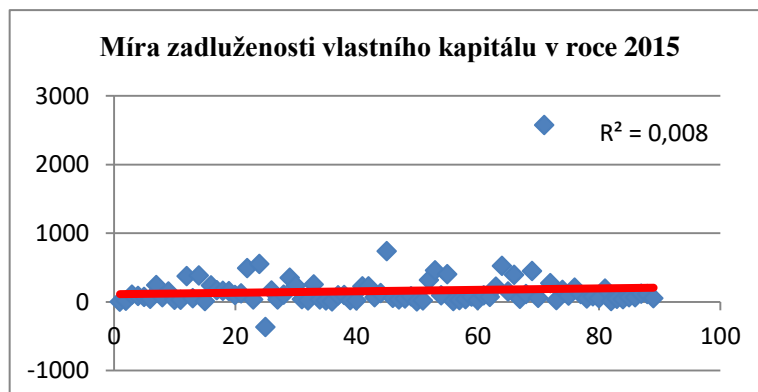
V následujících grafech č. 16, 17 a 18 je na ose x zobrazen počet zkoumaných společností, na ose y pak míra zadluženosti vlastního kapitálu. Spojnice trendu je opět ve všech třech letech konstantní. Hodnota spolehlivosti se blíží 0. V roce 2014 dosahuje hodnota spolehlivosti 0,0013, v roce 2015 byla 0,008 a v roce 2016 tato hodnota činila 0,022. Na základě těchto grafů dojdeme k závěru, že roční obrat nemá vliv na míru zadluženosti vlastního kapitálu.

Obrázek č. 16 – Míra zadluženosti vlastního kapitálu v roce 2014

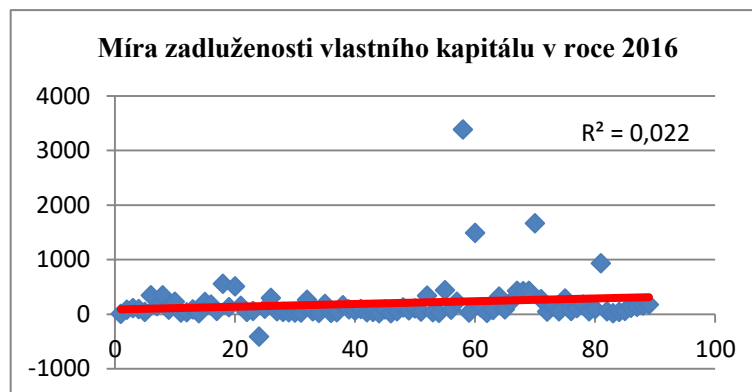
Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Obrázek č. 17 – Míra zadluženosti vlastního kapitálu v roce 2015

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

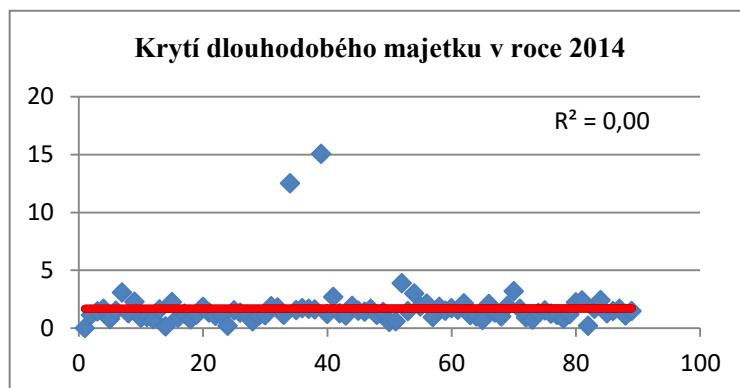
Obrázek č. 18 – Míra zadluženosti vlastního kapitálu v roce 2016

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

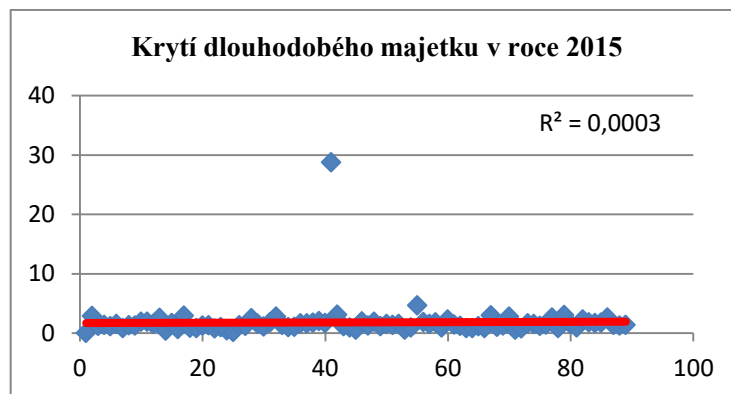
Další tři grafy č. 19 – 21 zobrazují ukazatel krytí dlouhodobého majetku v letech 2014 až 2016. Spojnice trendu je znovu ve všech třech grafech konstantní. Z toho plyne, že roční obrat nemá vliv na ukazatel krytí dlouhodobého majetku.

Obrázek č. 19 – Krytí dlouhodobého majetku v roce 2014

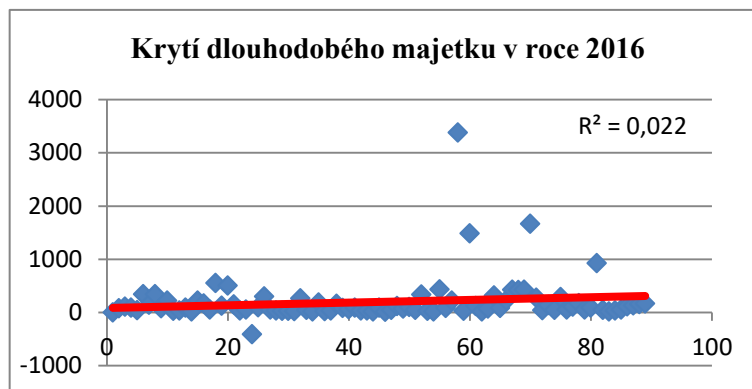
Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Obrázek č. 20 – Krytí dlouhodobého majetku v roce 2015

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

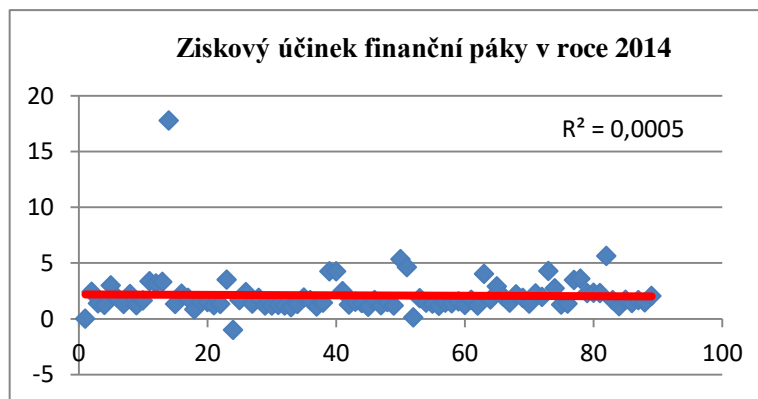
Obrázek č. 21 – Krytí dlouhodobého majetku v roce 2016

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

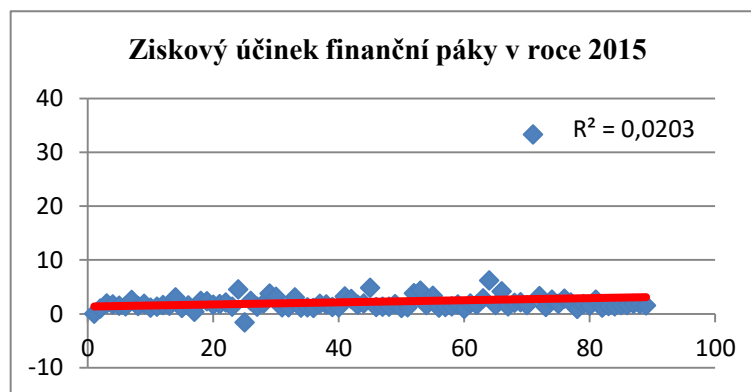
Roční obrat nemá vliv ani na ziskový účinek finanční páky, tento závěr lze vyčíst z grafů č. 22, 23 a 24. Spojnice trendu je konstantní a hodnota spolehlivosti se opět blíží číslu 0. V roce 2014 tato hodnota spolehlivosti činila 0,0005, v roce 2015 dosáhla hodnoty 0,0203 a v roce 2016 byla 0,0246.

Obrázek č. 22 – Ziskový účinek finanční páky v roce 2014

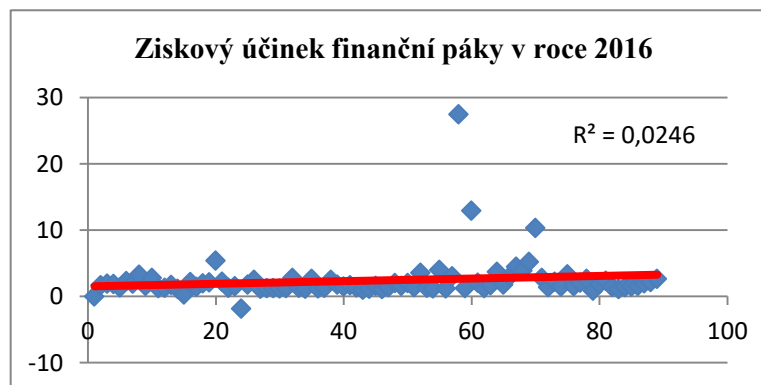
Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Obrázek č. 23 – Ziskový účinek finanční páky v roce 2015

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Obrázek č. 24 – Ziskový účinek finanční páky v roce 2016

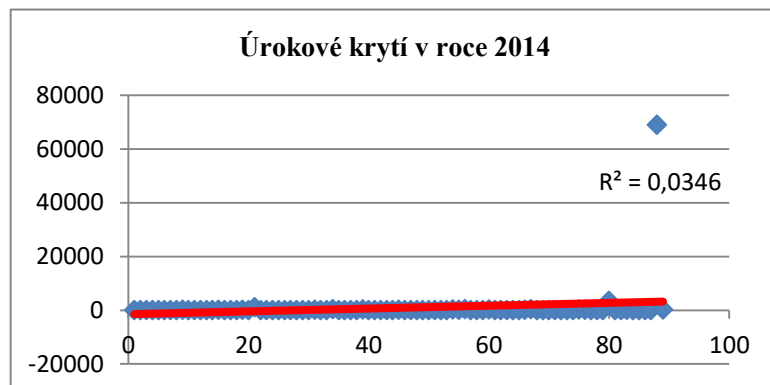

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Poslední 3 grafy zobrazují vliv ročního obrátu na ukazateli úrokového krytí v letech 2014 – 2016. Spojnice trendu je znovu konstantní a hodnota trendu se pohybuje v okolí

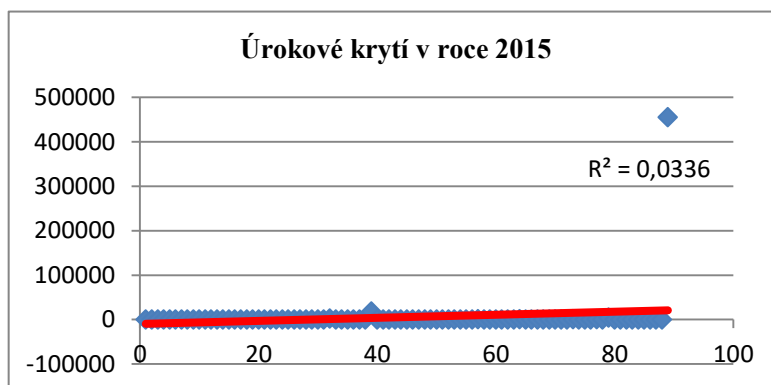
číslo 0. U posledního zvoleného ukazatele bylo potvrzeno, že roční obrat nemá vliv na ukazateli úrokového krytí.

Obrázek č. 25 – Úrokové krytí v roce 2014

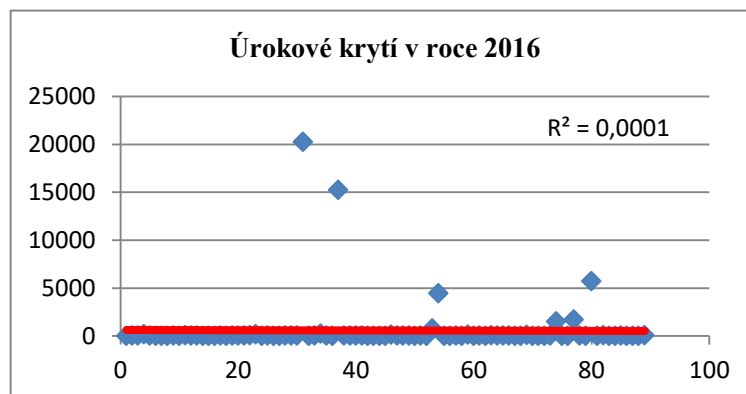
Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Obrázek č. 26 - Úrokové krytí v roce 2015

Zdroj: Vlatní zpracování, 2018

Obrázek č. 27 - Úrokové krytí v roce 2016

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Na základě předchozích grafů bylo potvrzeno, že roční obrat nemá vliv na zvolené ukazatele zadluženosti v letech 2014 – 2016. Neovlivňuje tedy míru zadluženosti, míru zadluženosti vlastního kapitálu, krytí dlouhodobého majetku, ziskový účinek finanční páky a ani úrokové krytí.

V rámci analýzy finanční struktury byly vypočítány průměry u jednotlivých ukazatelů zadluženosti. V následujících tabulkách č. 4, 5 a 6 jsou zobrazeny vypočítané průměry za jednotlivé ukazatele v každém sledovaném roce.

Tabulka č. 4 – Průměry pro ukazatele zadluženosti pro rok 2014

	100 - 700	701 – 1400	1401 – více
Obrat [mil. Kč]	322,93	1008,61	3450,40
Míra zadluženosti [%]	47,32	48,98	45,57
Míra zadluženosti vlastního kapitálu [%]	155,28	173,78	125,5
Krytí dlouhodobého majetku [-]	1,84	1,38	1,57
Ziskový účinek finanční páky [-]	2,06	2,32	2,14
Úrokové krytí [%]	64,94	51,98	7293,52

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

V roce 2014 byla průměrná míra zadluženosti 47,32 % v kategorii s ročním obratem 100 – 700 mil. Kč. S rostoucím obratem míra zadluženosti vzrostla na 48,98 % a u nejvyšší kategorie ročního obratu míra zadluženosti klesla na 45,57 %. Ze statistického hlediska je jedno, jestli je míra nezaměstnanosti 47,32 %, 48,98 % nebo 45,57 %. Z praktického hlediska již nikoliv, má-li např. podnik o cca 2 – 3 % větší zadluženost, tak může mít větší finanční problémy. Průměrná míra zadluženosti vlastního kapitálu s ročním obratem 100 – 700 mil. Kč byla 155,28 %. S rostoucím obratem se míra zadluženosti vlastního kapitálu zvýšila na 173,78 % a s kategorií ročního obratu 1 401 a více mil. Kč se průměrná míra zadluženosti vlastního kapitálu snižuje na 125,5 %. Průměrné krytí dlouhodobého majetku v kategorii ročního obratu 100 – 700 mil. Kč je 1,84. S kategorií obratu 701 – 1 400 mil. Kč průměrné krytí dlouhodobého majetku padá na hodnotu 1,38 a s největší kategorií obratu se zvýší na 1,57. V kategorii ročního obratu mezi 100 – 700 mil. Kč byl průměrný ziskový účinek finanční páky 2,06. S větším obratem tento průměrný ziskový účinek finanční páky stoupá na 2,32 a s obratem 1 401 a více mil. Kč se snižuje na 2,14. Průměrné úrokové krytí klesá v kategorii obratu 100 – 700 mil. Kč na 701 – 1 400 mil. Kč z 64,94 % na 51,98 %. V kategorii 1 401 a více mil. Kč toto úrokové krytí vzroste několikanásobně na hodnotu 7 293,52 %.

Tabulka č. 5 – Průměry pro ukazatelé zadluženosti pro rok 2015

	100 - 700	701 – 1400	1401 – více
Obrat [mil. Kč]	291,89	1043,89	3263,92
Míra zadluženosti [%]	48,86	56,02	44,61
Míra zadluženosti vlastního kapitálu [%]	136,44	297,68	73,11
Krytí dlouhodobého majetku [-]	1,98	1,44	1,71
Ziskový účinek finanční páky [-]	1,86	3,96	1,6
Úrokové krytí [%]	382,3	114,44	38344,43

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Průměrný obrat v kategorii 100 – 700 mil. Kč v roce 2015 je 291,89 mil. Kč. Ve druhé kategorii byl průměrný obrat 1043,89 mil. Kč a v poslední, tedy 1 401 a více mil. Kč, činil průměrný roční obrat 3263,92 mil. Kč. Průměrná míra zadluženosti v první skupině ročního obratu je 48,86 %. S větším obratem průměrná míra zadluženosti roste na hodnotu 56,02 % a s největší skupinou ročního obratu 1 401 a více mil. Kč se snižuje na 44,61%. Ve sledovaných kategoriích ročního obratu průměrná míra zadluženosti vlastního kapitálu fluktovala. Narostla z hodnoty 136,44 % na hodnotu 297,68 % a s největší kategorií ročního obratu klesla na hodnotu 73,11 %. Průměrné krytí dlouhodobého majetku podniků je v kategorii ročního obratu 1,98. V kategorii ročního obratu 701 – 1 400 mil. Kč je 1,44 a v největší skupině, 1 401 a více mil. Kč, je tato hodnota 1,71. Průměrný ziskový účinek finanční páky činí 1,86. S rostoucím obratem tato hodnota vzrostla 2,12krát na hodnotu 3,96 a s největším obratem tato hodnota naopak přibližně klesla 25krát na 1,6. Průměrné úrokové krytí se s rostoucím obratem postupně zvyšovalo, a to z hodnoty 382,3 % na hodnotu 114,44 % a z hodnoty 114,44 % na hodnotu 38 344,43 %.

Tabulka č. 6 – Průměry pro ukazatelé zadluženosti pro rok 2016

	100 - 700	701 – 1400	1401 – více
Obrat [mil. Kč]	307,1	979,06	4021,17
Míra zadluženosti [%]	47,58	58,67	46,32
Míra zadluženosti vlastního kapitálu [%]	186,57	286,29	162,28
Krytí dlouhodobého majetku [-]	1,47	1,46	1,5
Ziskový účinek finanční páky [-]	2,35	3,13	1,78
Úrokové krytí [%]	701,66	216,19	491,59

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

V poslední tabulce č. 6 lze vidět vypočítané průměry pro ukazatele zadluženosti pro poslední sledovaný rok 2016. Změna jednotlivých ukazatelů byla v jednotlivých kategoriích stejná jako v předcházejících letech.

Z tabulek je patrné, že nejnižší průměrná míra zadluženosti byla v roce 2015 u společností s ročním obratem 1 401 a více mil. Kč. Tato průměrná míra zadluženosti byla 44,61 %. Naopak nejvyšší průměrná míra zadluženosti byla 58,67 %, v roce 2016 v kategorii s ročním obratem 701 – 1 400 mil. Kč. Míra zadluženosti vlastního kapitálu byla nejnižší v roce 2015 u společností s ročním obratem 1 401 a více mil. Kč. Tato průměrná hodnota činila 73,11 %. Nejvyšší průměrná hodnota byla dosažena v roce 2015 v kategorii s ročním obratem 701 - 1 400 mil. Kč. Nejnižší hodnota ukazatele krytí dlouhodobého majetku byla v roce 2014 s ročním obratem 701 – 1 400 mil. Kč a nejvyšší hodnota byla v roce 2015, kdy průměrné krytí dlouhodobého majetku dosahovalo 1,98. Ziskový účinek finanční páky měl nejnižší průměrnou hodnotu v roce 2015 s ročním obratem 1 401 a více mil. Kč. Naopak nejnižší hodnota byla dosahována v roce 2015 s ročním obratem 701 – 1 400 mil. Kč. Čím je podnik zadluženější, tím je větší finanční páka.

Nejnižší průměrná hodnota úrokového krytí byla v roce 2014. Tato hodnota činila 51,98 %. V roce 2014 s ročním obratem 1 401 a více mil. Kč byla průměrná hodnota úrokového krytí 7 293,52 %. Ale nejvyšší průměrné hodnoty úrokového krytí bylo dosaženo v roce 2015 u společností s ročním obratem 1 401 a více mil. Kč. Tato hodnota byla 38 344,43 %.

Na základě sestavených grafů, vypočítaných p-levelů a testových kritérií můžeme tvrdit, že roční obrat nemá vliv na vybraných ukazatelích zadluženosti podniků v potravinářském průmyslu. Zadluženost může být ovlivněna např. typem a hospodařením podniku. Tyto faktory vyplývají ze strategie a zaměření podniků. Na zadluženost mohou také působit i jiné faktory jako je např. struktura aktiv, rentabilita aktiv, stabilita zisku atd.

Závěr

Tato bakalářská práce je věnována analýze finanční struktury podniků vybraného odvětví.

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zpracovat analýzu finanční struktury podniků za pomoci vybraných ukazatelů zadluženosti. V první části bakalářské práce je zpracovaná rešerše odborné české a zahraniční literatury, která se zabývá majetkovou a finanční strukturou podniků a také jejich optimalizací.

V praktické části se autorka zaměřila na potravinářský průmysl, protože tento průmysl je klíčovým odvětvím zpracovatelského průmyslu v České republice i v celé EU. Byla nasbíraná data zvoleného vzorku podniků.

Součástí analýzy finanční struktury podniků je analýza jednotlivých ukazatelů zadluženosti v letech 2014 – 2016. Analýza byla prováděna na těchto ukazatelích: míra zadluženosti, míra zadluženosti vlastního kapitálu, krytí dlouhodobého majetku, ziskový účinek finanční páky a úrokové krytí. Data byla získána z databáze Albertina. Mezi hlavní kritéria výběru firem v potravinářském průmyslu byla zvolena ziskovost a roční obrat větší než 100 mil. Kč. Podniky byly rozděleny podle ročního obratu do tří kategorií. První kategorie s obratem 100 – 700 mil. Kč, druhá s obratem 701 – 1 400 mil. Kč a třetí s obratem vyšším než 1 401 mil. Kč. Cílem této práce bylo zjistit, zda existuje vztah mezi zadlužeností a ročním obratem.

V praktické části byly nejdříve vytvořeny krabicové grafy pro zvolené ukazatele v jednotlivých letech. U jednotlivých ukazatelů byly zjištěny mediány, odlehlé i extrémní hodnoty a variabilita, jenž byly mezi sebou srovnány. Bylo zjištěno, že v letech 2014 – 2016 vycházely krabicové grafy přibližně stejně. Dalším krokem bylo stanovení nulové a alternativní hypotézy. Pomocí parametrické ANOVY byly vypočítány testová kritéria F a p-levely. Ve všech 3 zkoumaných letech nebyla nulová hypotéza zamítnuta. Z toho plyne, že roční obrat nemá vliv na zadluženost podniků. Dále byly vytvořeny grafy pro zvolené ukazatele zadluženosti. U všech zvolených ukazatelů a ve všech letech vyšla hodnota spolehlivosti, která se blížila 0. Byl potvrzen výsledek, který byl zjištěn z parametrické ANOVY – existence hodně malé spolehlivosti, že by měl roční obrat vliv na míru zadluženosti.

Také byly vypočítány průměry pro jednotlivé ukazatele zadluženosti v jednotlivých letech. Z vypočítaných hodnot vidíme, že sledované ukazatele zadluženosti ve zkoumaných letech 2014 – 2016 se vyvíjí stejně.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Ukazatelé zadluženosti v roce 2014

Tabulka č. 2 – Ukazatelé zadluženosti v roce 2015

Tabulka č. 3 – Ukazatelé zadluženosti v roce 2016

Tabulka č. 4 – Průměry pro ukazatelé zadluženosti pro rok 2014

Tabulka č. 5 – Průměry pro ukazatelé zadluženosti pro rok 2015

Tabulka č. 6 – Průměry pro ukazatelé zadluženosti pro rok 2016

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Struktura rozvahy

Obrázek č. 2 – Hotovostní cyklus

Obrázek č. 3 – Optimální kapitálová struktura

Obrázek č. 4 – Značka „Český výrobek“

Obrázek č. 5 – Značka KLASA

Obrázek č. 6 – Značka Regionální potravina

Obrázek č. 7 – Značka Biopotraviny

Obrázek č. 8 – Evropské značky kvality potravin

Obrázek č. 9 – Krabicový graf míry zadluženosti podniků v roce 2014

Obrázek č. 10 – Krabicový graf míry zadluženosti vlastního kapitálu podniků v roce 2014

Obrázek č. 11 – Krabicový graf krytí dlouhodobého majetku podniků v roce 2014

Obrázek č. 12 – Krabicový graf ziskový účinek finanční páky podniků v roce 2014

Obrázek č. 13 – Míra zadluženosti v roce 2014

Obrázek č. 14 – Míra zadluženosti v roce 2015

Obrázek č. 15 – Míra zadluženosti v roce 2016

Obrázek č. 16 – Míra zadluženosti vlastního kapitálu v roce 2014

Obrázek č. 17 – Míra zadluženosti vlastního kapitálu v roce 2015

Obrázek č. 18 – Míra zadluženosti vlastního kapitálu v roce 2016

Obrázek č. 19 – Krytí dlouhodobého majetku v roce 2014

Obrázek č. 20 – Krytí dlouhodobého majetku v roce 2015

Obrázek č. 21 – Krytí dlouhodobého majetku v roce 2016

Obrázek č. 22 – Ziskový účinek finanční páky v roce 2014

Obrázek č. 23 – Ziskový účinek finanční páky v roce 2015

Obrázek č. 24 – Ziskový účinek finanční páky v roce 2016

Obrázek č. 25 – Úrokové krytí v roce 2014

Obrázek č. 26 – Úrokové krytí v roce 2015

Obrázek č. 27 – Úrokové krytí v roce 2016

Seznam použitých zdrojů

Literatura

BEVAN, Alan., DANBOLT, J. *Capital structure and its determinants in the United Kingdom – a decompositional analysis. Applied Financial Economics.* 2002, Vol. 12, Iss. 3, pp. 159-170. ISSN 0960-3107.

ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. *Základy financí.* Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.

HRDÝ, Milan a Michaela KRECHOVSKÁ. *Strategické finanční řízení a investiční rozhodování: VŠ učebnice pro kombinovanou formu studia a celoživotní vzdělávání.* 2., upr. a rozš. vyd. Praha: Bilance, 2011. ISBN 978-80-86371-55-9.

HRDÝ, Milan. *Teoretické a aplikační problémy optimalizace kapitálové struktury podniku. In Nové trendy – Nové nápady.* Znojmo, SVŠE Znojmo, 2010

KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance.* 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-194-9.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady.* 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.

MARTINOVIČOVÁ, Dana, Miloš KONEČNÝ a Jan VAVŘINA. *Úvod do podnikové ekonomiky.* Praha: Grada, 2014. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5316-4.

RAJAN, Raghuram, ZINGALES, Luigi. *What Do We Know About Capital Structure? Some Evidence from International Data. The Journal of Finance.* 1995, Vol. 50, Iss. 2, pp. 1421-1459. ISSN 1540-6261

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi.* 5., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-5534-2.

SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. *Podniková ekonomika.* 6., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-274-8.

TITMAN, Sheridan, WESSELS, Roberto. *The Determinants of Capital Structure Choice. The Journal of Finance.* 1988, Vol. 43, Iss. 1, pp. 1-19. ISSN 1540-6261.

VALACH, Josef. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 3., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-71-2.

VÁCHAL, Jan a Marek VOCHOZKA. *Podnikové řízení*. Praha: Grada, 2013. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4642-5.

Elektronické zdroje

Albertina [online]. Praha: Albertina, 2013 [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <http://www.albertina.cz/>

Bezpečnost potravin [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2013 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.bezpecnostpotravin.cz/az/termin/92194.aspx>

Bisnode [online]. Praha: Bisnode, 2013 [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <https://www.bisnode.cz/>

CZ NACE [online]. Praha: CZ NACE, 2008 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.nace.cz/>

Česká republika. *Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů* [online]. 1992 [cit. 14.3.2018]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Česká republika. *Zákon č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů* [online]. 1992 [cit. 14.3.2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-593>

Determinanty kapitálové struktury českých podniků. *Ekonomika a management* [online]. 2012, 15(1), 16 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: http://www.ekonomie-management.cz/download/1379590469_1a44/2012_01+Determinanty+kapitalove+struktury+ceskych+podniku.pdf

Eagri Potravin [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2009 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/potravin/znacky-kvality-potravin/>

Ekologické centrum Most [online]. Praha: Ekologické centrum Most, 2014 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.ecmost.cz/clanky.php?page=eko_bio

Foodnet: Informační systém PM ČR [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2002 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: www.foodnet.cz

Klasa [online]. Praha: Klasa, 2014 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: www.e Klasa.cz

Kvalita z Evropy: chutě s příběhem [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2013 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://www.oznaceni-eu.cz/clanek/oznaceni-potravin>

Optimalizace kapitálové struktury konkrétního podniku věc teoreticky či prakticky možná?. *Český finanční a účetní časopis* [online]. 2011, 2011(1), 14 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <https://www.vse.cz/cfuc/94>

Panorama potravinářského průmyslu 2013. *Panorama potravinářského průmyslu 2013* [online]. 2014, 2013(1), 88 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/352133/Panorama_potravinarskeho_prumyslu_2013.pdf

Potravinářský průmysl v ČR. *CZECH* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2011 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Podnikani/Firmy-v-CR/Potravinarsky-prumysl-v-CR>

Regionální potravina [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <https://www.regionalnipotravina.cz/o-projektu/>

Seznam příloh

Příloha A – Seznam firem použitých k analýze zadluženosti

Příloha A - Seznam firem použitých k analýze zadluženosti

- 1) Adélka, a. s.
- 2) ADM Prague, s. r. o.
- 3) Agris, s. r. o.
- 4) Agro – Měřín, obchodní společnost, s. r. o.
- 5) Agrochem, a. s. Lanškroun
- 6) Agropodnik, a. s., Velké Meziříčí
- 7) Agrovýkup, a. s.
- 8) Aliko, a. s.
- 9) ALL-Impex, a. s.
- 10) Amylon, a. s.
- 11) Atlantik Produkt Třešňák, s. r. o.
- 12) Avos, a. s.
- 13) BAG International, s. r. o.
- 14) Bapa, s. r. o.
- 15) BEL Sýry Česko, a. s.
- 16) Benea, s. r. o.
- 17) Beskyd Fryčovice, a. s.
- 18) Beskydské uzeniny, a. s.
- 19) Bidfood Opava, s. r. o.
- 20) Biona Jersín, s. r. o.
- 21) Boca, s. r. o.
- 22) Bohemia Regent, a. s.
- 23) Bohemia Sekt, s. r. o.
- 24) Bohušovická mlékárna, a. s.
- 25) Bonavita, s. r. o.
- 26) Boneco, a. s.
- 27) Budějovický Budvar, národní podnik, Budweiser Budvar, National Corporation
- 28) Carla, s. r. o.
- 29) Catus, s. r. o.
- 30) Cerea, a. s.
- 31) Coca-Cola HBC Česko a Slovensko, s. r. o.
- 32) Crocodile ČR, s. r. o.

- 33) Cukrovar Vrbátky, a. s.
- 34) Dairy 4 FUN, s. r. o.
- 35) Danisco Czech Republic, a. s.
- 36) De Heus, a. s.
- 37) Delika lahůdky, s. r. o.
- 38) Deva Nutrition, a. s.
- 39) Dibaq, a. s.
- 40) Diema, s. r. o.
- 41) Dr. Müller Pharma, s. r. o.
- 42) Dr. Oetker, s. r. o.
- 43) DUP – družstvo
- 44) Efko cz, s. r. o.
- 45) Eligo, a. s.
- 46) Emco, s. r. o.
- 47) Enpeka, a. s.
- 48) Fabio Produkt, s. r. o.
- 49) Firma Faulhammer, s. r. o.
- 50) Frujo, a. s.
- 51) Frulika, s. r. o.
- 52) Green – Swan Pharmaceuticals CR, a. s.
- 53) Jatky Český Brod, a. s.
- 54) Kromilk, a. s.
- 55) LE & co – Ing. Jiří Lenc, s. r. o.
- 56) Lyckeby Amylex, a. s.
- 57) Maso Brejcha, s. r. o.
- 58) Maso Čáslav, s. r. o.
- 59) Maso Jičín, s. r. o.
- 60) Maso Uzeniny Písek, a. s.
- 61) Melites, s. r. o.
- 62) Miloš Křeček KK, s. r. o.
- 63) Mlékárna Čejetečiky, spol. s. r. o.
- 64) Mlékárna Otinoves, s. r. o.
- 65) Mlýn Čistá, s. r. o.

- 66) Mlýn Havlíčkův Brod, s. r. o.
- 67) OKL, a. s.
- 68) Opavia – LU, s. r. o.
- 69) PAC Hořovice, s. r. o.
- 70) Pekárna Hruška, s. r. o.
- 71) Pivovar Nymburk, s. r. o.
- 72) Pivovar Rohozec, a. s.
- 73) Poděbradka, a. s.
- 74) Polabské Mlékárny, a. s.
- 75) Primagra, a. s.
- 76) Rabbit Trhový Štěpánov, a. s.
- 77) Rudolf Jelínek, a. s.
- 78) Savencia Fromage & Dairy Czech Republic, a. s.
- 79) Topnatur, s. r. o.
- 80) Úsovsko Food, a. s.
- 81) Vaigl a syn, s. r. o.
- 82) Vinařství Mutěnice, s. r. o.
- 83) Vinselekt Michlovský, a. s.
- 84) VVS Verměřovice, s. r. o.
- 85) Wrigley Confections ČR, k. s.
- 86) Zemědělské služby Dynín, a. s.
- 87) ZZN Jihlava, a. s.
- 88) ZZN Pelhřimov, a. s.

Abstrakt

KALÍŠKOVÁ, Veronika. *Analýza finanční struktury podniků vybraného odvětví*. Plzeň, 2018. 60 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: finanční struktura, majetková struktura, optimalizace finanční struktury, míra zadluženosti, míra zadluženosti vlastního kapitálu, krytí dlouhodobého majetku, ziskový účinek finanční páky, úrokové krytí

Tato bakalářská práce je zaměřena na analýzu finanční struktury podniků v potravinářském průmyslu. Cílem práce je provést analýzu zadluženosti podniků prostřednictvím dat, které byly získány v databázi Albertina. Bakalářská práce je rozdělena na dvě části. Teoretická část popisuje majetkovou a finanční strukturu podniků. Praktická část nejprve charakterizuje potravinářský průmysl a po té analyzuje finanční strukturu podniků. V programu Statistica byly vytvořeny krabicové grafy, vypočítány testová kritéria a p-levely. V MS Excelu byly vytvořeny grafy pro jednotlivé ukazatele zadluženosti v jednotlivých letech. Závěrečná část vyhodnocuje analýzu finanční struktury podniků v potravinářském průmyslu.

Abstract

KALÍŠKOVÁ, Veronika. *Analysis of the financial structure of enterprises of the selected sector*. Plzeň, 2018. 60 s. Bachelor Thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: financial structure, property structure, optimization of the financial structure, rate of indebtedness, rate of indebtedness equity, coverage fixed assets, profitable effect of financial leverage, interest coverage

This bachelor thesis is focused on the analysis of the financial structure of enterprises in the food industry. The primary object is to analyze the indebtedness through data obtained in the Albertina database. The bachelor thesis is divided into two parts. The practical part describes property and financial structure of enterprises. The analysis divides first characterizes the food industry and then analyzes the financial structure of the enterprises. In the program Statistics were boxplot created, test criteria and p-value were calculated. In MS Excel were charts created for each indicator of indebtedness. The final part evaluates the analysis of the financial structure of enterprises in the food industry.